

Innhold

1. Innledning	2
2. Kommuneøkonomi	3
2.1. Hovedtrekk/oppsummering	3
2.1.1. Driftsbudsjettet	4
2.1.2. Sentrale inntekter	6
2.1.3. Finans	7
2.1.4. Investeringer	10
2.2. Tjenesteområdene	17
2.2.1. Status tjenestene	17
2.3. Eierstyring av foretak og selskaper	22
2.4. Sykefravær	23
3. Vedlegg	26
3.1. Hovedoversikt drift	26
3.2. Drift – endringer	27
3.3. Drift, herav overføringer (inntekter) fra staten	28
3.4. Hovedoversikt investeringer	30
3.5. Prosjektoversikt investeringer	31

1. INNLEDNING

Rådmannen legger med dette frem Økonomimelding II 2018. Rapporten gir status for den samlede økonomiske utvikling i kommunen per 31. august og prognoser for året som helhet.

Økonomimelding II 2018 tar opp følgende innen området økonomi:

- Status og prognoser for de sentrale inntektene i 2018.
- Finansrapportering.
- Status og prognose for utviklingen innen det enkelte hovedutvalgs budsjettmessige ansvarsområde. Dette omfatter:
  - Driftsrapporter per programområde med kommentarer til prognose for året.
  - Avvik innen investeringsprogrammet.
- Forslag til endringer innenfor drifts- og investeringsbudsjettet

I tillegg omhandler økonomimeldingen:

- Rapportering på tiltak fra Handlingsprogram 2018–2021.
- Status for gjennomføring av innsparingstiltak.
- Status sykefravær.

Økonomimeldingen omfatter kun effekter for 2018-budsjettet. Eventuelle konsekvenser for handlingsprogramperioden 2019–2022, som ikke allerede er innarbeidet i rådmannens forslag til handlingsprogram, innarbeides i rådmannens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet. Tilleggsinnstillingen omfatter også konsekvenser av forslag til Statsbudsjett 2019.

2. KOMMUNEØKONOMI

2.1. Hovedtrekk/oppsummering

- Frie inntekter: Rådmannen foreslår kun marginale endringer
- Sektorene: Rådmannen foreslår å kompensere sektorenes utgiftsbehov med 10 mill. Av dette dekkes 3,8 mill. av lønnsreserven.
  - Herav:
    - Flere lærlinger 2,5 mill.
    - Flere elever enn forutsatt i grunnskolen 1,8 mill.
    - Økt kommunal bostøtte 1,9 mill.
    - Økte satser i Helse og sosial 3,8 mill.
  - Samtidig trekkes Pleie og omsorg 15 mill., herav
    - 9 mill., for demografijustering pga. lavere vekst enn forutsatt
    - 6 mill., bruk av statlig tilskudd til kommunale arbeidsplasser
- Pensjonskostnadene økes med 9 mill.
- Avdrag på lån økes med 10 mill.
- Netto driftsresultat redusert med 7 mill.
- Investeringene reduseres med brutto 141 mill.
- Formålsbyggene er i rute

Økonomimelding II er en statusrapportering for drift og investeringer med forslag til korreksjoner, og ikke en ny budsjettbehandling. Rådmannen har derfor søkt å begrense tilleggsbevilgningene i denne meldingen. Engangsbehov er i hovedsak dekket ved bruk av sektorenes mindreforbruk fra 2017, jamfør [KST-sak 28/18](#) behandlet i møte 4. april 2018 der 37,4 mill. ble vedtatt overført sektorene til bruk i 2018.

Rådmannen forslår kun en marginal endring på minus 1,4 mill. i de frie inntektene. Sektorene foreslås kompensert med 10 mill. der 3,8 mill. er budsjettert dekket av lønnsreserven. De største endringene gjelder flere lærlinger, demografikompensasjon for flere elever i grunnskolen, økt kommunal bostøtte og økte satser i Helse og sosial. Samtidig trekkes det inn samlet 15 mill. fra Pleie og omsorg der 9 mill. gjelder demografijustering og 6 mill. bruk av statlig tilskudd til kommunale arbeidsplasser. Pleie og omsorg forventes etter dette å gå i budsjettbalanse.

Pensjonskostnadene er økt med 9 mill. som følge av nye beregninger fra KLP.

Bruttorammen for investeringene i 2018 er redusert med 141 mill. De største prosjektene med mindreforbruk er Bekkestua barneskole og innenfor omsorgs- og velferdsboliger. Som følge av dette, er planlagt låneopptak redusert med 93 mill. Formålsbyggene er hovedsakelig i rute. 90 mill. i økt tilskudd til boliger til vanskeligstilte på Fornebu er avsatt til investeringsfond.

Låneavdrag er etter nye beregninger økt med 10 mill.

Etter rådmannens forslag til disponeringer er netto driftsresultat redusert med 7 mill.

2.1.1. Driftsbudsjettet

Det vises til nærmere omtale under det enkelte område og til vedlegg for samlet oversikt.

Mill 2018 kr	Revidert budsjett 2018 ØM I	Revidert budsjett 2018 ØM II ¹⁾	Endring i ØM II	Kommentarer
DRIFTSBUDSJETT				
Skatteinntekter	6 187,4	6 187,4	0,0	Uendret
Rammetilskudd	1 555,9	1 554,6	-1,4	Redusert
Vertskommunetilskudd PUH	60,0	60,0	0,0	Uendret
Rente og inv. komp. fra staten	19,2	19,2	0,0	Uendret
Integreringstilskudd, flyktninger	174,9	174,9	0,0	Uendret
Kalk. renter og avskrivninger	119,9	119,9	0,0	Uendret
Sum sentrale inntekter	8 117,4	8 116,0	-1,4	Redusert
Driftsrammer:				
Div. felles til fordeling	-81,9	-117,7	-35,8	Økt inntekt
Lønnsreserven	188,1	222,7	34,7	Økt
Organisasjon, styring og utvikling	576,4	578,9	2,5	Økt
Barn og unge	2 912,9	2 916,1	3,2	Økt
Bistand og omsorg	2 882,1	2 873,0	-9,1	Redusert
Miljø, idrett og kultur	586,9	587,2	0,3	Økt
Netto driftsutgifter, sektorene	7 064,6	7 060,2	-4,3	Redusert
Politiske utvalg	2,7	2,7	0,0	Uendret
Brutto driftsresultat	1 050,1	1 053,0	3,0	Økt
Netto renteutgifter	155,1	155,4	0,2	Økt
Kursgevinster, aksjeutbytte	88,0	88,0	0,0	Uendret
Netto avdrag	362,2	372,3	10,0	Økt
Netto finansutgifter	429,4	439,6	10,3	Økt
Netto driftsresultat	620,7	613,4	-7,3	Redusert
Overført investeringsbudsjettet	444,3	453,2	8,9	Økt
Avsetninger netto	176,4	160,2	-16,2	Redusert
Disposisjonsfond	211,5	195,3	-16,2	Redusert
Bundne driftsfond	-35,2	-35,2	0,0	Uendret
Regnskapoverskudd	0,0	0,0	0,0	Uendret

I denne oversikten er inntektene og driftsresultatene presentert som positive tall. Revidert budsjett 2018 er justert for rådmannens forslag til endringer.

1) Etter kommunestyrets vedtak i Økonomimelding I 2018 har rådmannen foretatt tekniske justeringer av budsjettet. Dette medfører at sektorrammene er endret, men ikke brutto- og netto driftsresultat.

Kommentarer

Div. felles til fordeling: Endringen på 35,8 mill. skyldes i hovedsak økt premieavvik pensjon.

Lønnsreserven: Økes, hovedsakelig som følge av økt pensjonspremie til KLP 39,7 mill. Samtidig dekkes 4 mill. i satsøkninger innen Helse og sosial. Lønnsreserven skal for øvrig dekke lønnsoppgjøret for 2018 som foreløpig ikke er ferdigforhandlet.

Sektorene: Det vises til tjenstedelen (kapittel 2.2.) av meldingen og vedlegg for nærmere omtale.

Netto finansutgifter: Avdragene er 10 mill. høyere enn tidligere beregnet.

Overføringer til investeringsbudsjettet: Overføringene er økt med 8,9 mill. Må ses i sammenheng med finansieringen av investeringene for øvrig.

Avsetninger: Endringene gjelder saldering av budsjettet ved bruk av bufferfondet (20,3 mill.), avsetning til investeringsfond (6,1 mill.) og bruk av boligforvaltningsfond (1,9 mill.).

Nøkkeltall for sunn økonomi

Nøkkeltall	ØM I 2018	ØM II 2018	Endring fra ØM I
Netto driftsresultat (mill. kr.)	621	613	-7
Resultatgrad	6,0 %	5,9 %	-0,1 %
Bufferfondet (mill. kr.)	445	475	30
Egenkapitalfinansiering	50 %	50 %	0 %
Likviditetsreserve (mill. kr.)	1 686	1 797	111

Endringene i nøkkeltallene for sunn økonomi viser konsekvensen av de forslåtte endringene innen drifts- og investeringsbudsjettet i forhold til Økonomimelding I 2018.

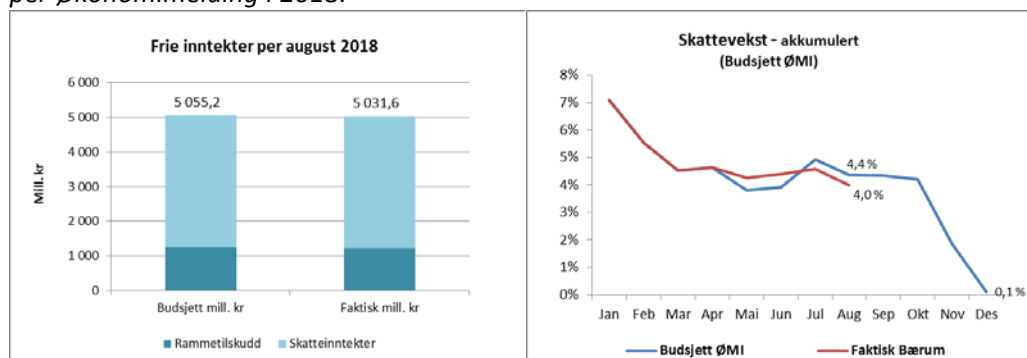
- Netto driftsresultat er redusert med 7 mill. som gir 0,1 prosentpoeng reduksjon i resultatgraden.
- Budsjettet er saldert slik at bufferfondet etter Rådmannens forslag til endringer i økonomimelding II er på samme nivå som i forslag til Handlingsprogram 2019–2022, 200 mill. i 2022.
- Egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investeringer opprettholdes på 50 prosent.
- Likviditetsreserven er noe økt.

2.1.2. Sentrale inntekter

Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)

De frie inntektene viser en mindreinntekt på 24 mill. ved utgangen av august, hvorav skatteinntektene utgjør en mindreinntekt på 14 mill. og rammetilskuddet en mindreinntekt på 10 mill.

Figuren til venstre viser de faktiske frie inntekter til og med august sammenlignet med vedtatt budsjett. Figuren til høyre viser faktisk skattevekst per august og rådmannens forslag til skattevekst per Økonomimelding I 2018.

Skatteveksten sammenlignet med samme periode i 2017 er noe under forventet nivå. Skatteveksten er på 4,0 prosent mot budsjettet 4,4 prosent. Forventet årsprognose tilsier en skattevekst på om lag 0 prosent vekst. Droppet på slutten av året skyldes en forventning om noe lavere fordelingsoppgjør¹ og marginoppgjør² enn i 2017. I tillegg ble det i 2017 innbetalt ekstraordinære tilleggsforskudd³ i desember som ikke forventes i 2018. Imidlertid gjenstår de to store skattemånedene september og november, og det knytter seg usikkerhet til marginoppgjør, fordelingsoppgjør og de siste restskatteinnbetalingene.

Mindreinntekten på rammetilskuddet skyldes i sin helhet noe høyere skatteutjevning.

De frie inntektene er nedjustert med 1,4 mill. på bakgrunn av endringene som kom i Revidert nasjonalbudsjett 2018. Utover dette foreslår rådmannen å holde anslaget for de samlede frie inntektene uendret.

Pensjon

Med grunnlag i nye beregninger fra KLP foreslår rådmannen en økning i premien på 39,7 mill. Samtidig økes premieavviket med 30,1 mill. slik at pensjonskostnaden samlet økes med 8,6 mill. Pensjonspremien som kommunen betaler til pensjonsleverandørene er etter dette budsjettet til 825 mill.

¹ **Fordelingsoppgjør** - Når nye fordelingsstall (korrigerede eller endelige) for et inntektsåret (likningsåret) legges inn i skatteregnskapet, fordeles all tidligere fordelt skatt for året på nytt. Skattekreditorene (kommunen, fylkeskommunen, staten og folketrygden) må betale tilbake for mye fordelt eller får utbetalt for lite fordelt. Det største utslaget kommer i forbindelse med korrigeret oppgjør som påvirker skatteinngangen i november året etter ligningsåret.

² **Marginoppgjør** - Det settes av 8 % av faktisk innbetalte forskuddstrekk og forskuddsskatt som skal gå til å dekke utbetalingen av tilgodeskatt for de som har innbetalt for mye skatt i likningsåret. Det er kommunestyret som bestemmer avsettingsprosent. 8 % har som hovedregel vært tilstrekkelig for å dekke Bærum kommunes utbetalinger av tilgodeskatt. Settes det av for mye vil dette bli tilbakeført til skatteregnskapet i november og være en del av skatteinngangen det aktuelle året. Setter vi av for lite vil dette bli trukket av skatteinngangen i november. Marginoppgjøret påvirker derfor den faktiske skatteinngangen i regnskapsåret.

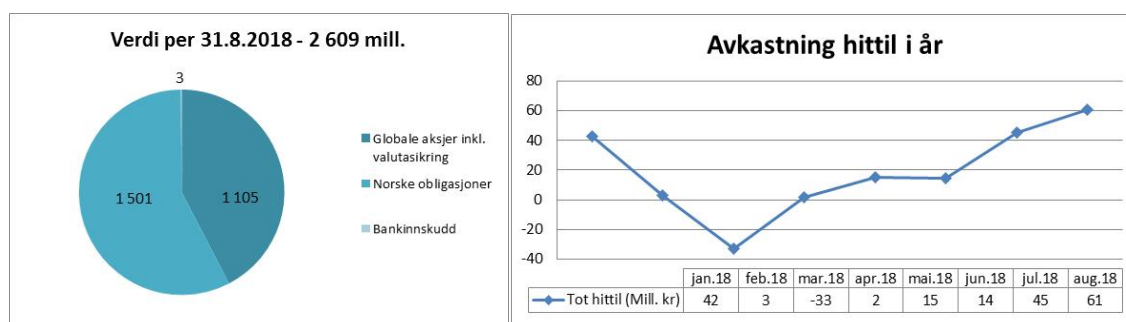
³ **Tilleggsforskudd** - de som har innbetalt for lite skatt (for likningsåret) kan innbetale et tilleggsforskudd i regnskapsåret for å unngå renteberegning på restskatten.

2.1.3. Finans

Avkastningen i forvaltningsfondet tok seg opp i 2. tertial

Bærum kommunes forvaltningsfond (BKFF) omfatter kommunens langsiktige plasseringer. Strategier og rammer for kommunens finansforvaltning fremgår av finansreglementet, og ble sist behandlet i 2016 (jmfør [KST-sak 006/16](#), behandlet 27.1.2016).

Avkastningen i 2. tertial 2018 var på 59 millioner kroner. Avkastning hittil i år er 61 mill., noe som tilsvarer 2,5 prosent. Årsbudsjettet er på 92 mill. før fradrag av driftskostnader. Fondet er investert i globale aksjer og norske obligasjoner. I 2. tertial hadde aksjene en avkastning på 4,5 prosent, mens de hittil i år har bidratt med en avkastning på 4,2 prosent. Obligasjonene har bidratt med 0,9 prosent i 2. tertial og 1,2 prosent hittil i år. Avkastningen totalt hittil i år er 0,6 prosentpoeng over den generelle markedsavkastningen målt ved fondets referanseindekser.

Resultat per 2. tertial 2018	Bank	Obligasjoner	Aksjer	Totalt
Avkastning i forv.fondet, hittil i år, %	1,4	1,2	4,2	2,5
Referanseavkastning, hittil i år, %	0,3	0,2	4,4	1,9
Mer-/mindre avkastning, hittil i år, %	1,1	1	-0,2	0,6

Det har vært mye fokus på politisk uro i 2. tertial 2018, med Trump i fokus. Finansmarkedene har vært påvirket av handelskrig på flere fronter som skaper usikkerhet rundt verdenshandelen og økonomisk vekst. Det har vært solid økonomisk vekst til tross for politisk uro, men proteksjonisme, strammere pengepolitikk og andre negative faktorer kan skape svingninger i aksjemarkedet fremover.

I det globale aksjemarkedet er kursoppgangen drevet av god avkastning i amerikanske aksjer i 2. tertial. Sektorene teknologi og varige konsumvarer har bidratt mest. Emerging markets har hatt noe fall i aksjekursene. Dette er blant annet et resultat av uroen, hvor investorer har plassert midler i det sikrere amerikanske aksjemarkedet og dermed trukket midler ut av de europeiske og asiatiske markedene.

Det har befestet seg et høyere rentenivå i USA, mens det i Europa har holdt seg lavt. Dette er fordi amerikansk økonomi går bra og sentralbanken er i ferd med å heve renten, mens Eurosonen har utfordringer knyttet til makroøkonomien og uro i eurosamarbeidet. I Norge er det økonomisk oppgang. Første renteheving på syv år kom i september. Sentralbanken er usikker på virkningen av høyere rente og vil derfor gå varsomt frem når renten etter hvert skal heves ytterligere.

Den operative driften i fondet har vært videreført i henhold til de vedtatte retningslinjene og det har ikke vært avvik fra vedtatt finansreglement. Det er vedtatt et bånd på +/- 3 prosentpoeng hvor porteføljevektene kan avvike fra de vedtatte strategiske vektene. Hvis andelene er utenfor dette ved

kvartalsslutt foretas det en rebalansering tilbake til de strategiske vektene. Vektene var innenfor båndene per 30.6.2018 og det ble derfor ikke foretatt rebalansering.

Ingen vesentlig endring i risiko

Fondets investeringsrisiko styres gjennom hvor mye som plasseres i ulike aktivklasser (absolutt risiko) og gjennom forvalteravtaler som regulerer forvalternes frihetsgrader (relativ risiko).

Nivået på absolutt risiko er bestemt gjennom kommunestyrets vedtak om inntil 40 prosent i aksjer og minst 60 prosent i obligasjoner. Det har ikke vært vesentlig endring i risikoen i andre tertial. Absolutt risiko er 3,4 prosent, og derved innenfor maksimal ramme på 9,5 prosent. Rentefølsomheten er 1,6 år og kan maksimalt være 4 år. Det vises til Finansrapport 2017 (jamfør [KST-sak 045/18](#), behandlet 2.5.2018) for nærmere omtale.

Fondets bufferkapital per 31.8.2018 var 1 080 mill., og tilsvarte 41 prosent av fondets kapital. Rådmannens vurdering er at fondets investeringsrisiko er forsvarlig i forhold til bufferkapitalen.

Kortsiktig likviditet

Det meldes om en hendelse i mai hvor regulering av innskudd som overstiger taket på 1,5 milliarder kroner i hovedbank ble forskjøvet med en virkedag. For øvrig er det ikke registrert avvik i andre tertial. Den kortsiktige likviditeten har vært plassert som bankinnskudd. Den utgjorde 1 443 millioner kroner per september. Det er 978 mill. lavere enn i starten av året.

Likviditet per 31.8.2018	1 443 mill. kroner
Gjennomsnittlig likviditet 1.1. - 31.8.2018	2 072 mill. kroner

Gjennomsnittlig beholdning hittil i år er 2,1 mrd., en økning på 0,4 mrd. i forhold til i fjor.

Pengemarkedsrenten (3 måneders NIBOR) var 1,0 prosent ved utgangen av august. Avkastningen på kommunens ordinære innskudd er avtalt gjennom kommunens hovedbankavtale med DNB, og utgjør 3 måneders NIBOR med påslag av en fast margin. Kommunen har også innskuddsavtale med Danske Bank som benyttes ved høy likviditet, samt 300 mill. plassert som tidsinnskudd i tre sparebanker.

Gjeldsporteføljen

Ved utgangen av august var kommunens samlede gjeld 7,3 milliarder kroner, som tilsvarer nivået ved første tertial. Periodens avdrag utgjør 166 millioner kroner. Det er lånt 155 mill. i Husbanken i startlån til videreformidling. For øvrig var det ingen nye låneopptak eller refinansieringer i 2. tertial. Forestående refinansieringer de neste 12 måneder utgjorde ved utgangen av august 630 mill., hvorav 123 mill. ble refinansiert for ett år i september, 7 mill. er avdrag, og 500 mill. forfaller i januar 2019. Årets lånefinansiering i markedet vil skje i siste tertial og vil bli vurdert opp mot fremdriften i investeringene.

Lånegjeld Mill. kr	31.12.2017	30.4.2018	31.8.2018	Endring 2018 (nye lån/avdrag)
Kommunalbanken	4 940,7	4 822,5	4 697,3	-243,4
Husbanken	1 772,4	1 786,0	1 900,3	127,9
Obligasjonslån	550,0	550,0	550,0	0,0
Sertifikatlån	130,0	130,0	130,0	0,0
Sum innlån	7 393,2	7 288,4	7 277,6	-115,5
Hvorav refinansiering <1 år	130,0	630,0	630,0	500,0

Rentebytteavtaler				Endring
Mill kr	31.12.2017	30.4.2018	31.8.2018	2018
Nordea Bank	566,9	566,9	558,0	-8,9

Markedsrenten har holdt seg lav, med en økning på 0,2 prosentpoeng siden januar. Flytende lånerente er cirka 1,6 prosent. Gjennomsnittrenten for låneporteføljen er 2,2 prosent. En del av lånene har noe høyere rente som følge av rentesikring/fastrente. Norges Bank har holdt styringsrenten på 0,5 prosent siden april 2016, og har varslet forsiktig renteheving fremover. Den første hevingen på 0,25 prosentpoeng kom i september 2018.

Det har ikke vært spesielle hendelser eller avvik i perioden. Forvaltningen av gjeldsporteføljen er gjennomført innenfor rammene av gjeldende finansreglement. Verken gjeldens sammensetning eller risikoen i gjeldsporteføljen er vesentlig endret. Rentebindingstiden er 1,8 år. Det vises til Finansrapport 2017 (jamfør [KST-sak 045/18](#), behandlet 2.5.2018) for ytterligere beskrivelse.

Utlån

Det er lånt ut 119 mill. i videreformidlede startlån, hvorav 57 mill. i 2. tertial.

Rentescenario

I henhold til finansreglementet gjøres en enkel beregning av renterisikoen for kortsiktig likviditet og gjeld. Beregningen viser at ved en generell endring i rentekurven på ett prosentpoeng, utgjør mulig økte renteutgifter cirka 20 mill. i løpet av ett år. Det er lavt. Utgiftsøkningen begrenses på grunn av høy likviditet og gjeld med fastrente. Beregningen gir en illustrasjon av renterisikoen på kort sikt med dagens posisjonering. Ved en situasjon med 2 prosentpoengs endring i rentekurven, vil utslaget bli dobbelt så høyt.

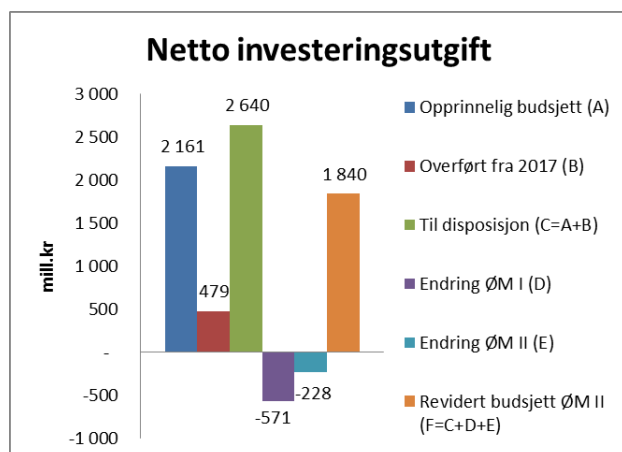
Budsjetterte avdragsutgifter

Etter fornyet beregning er budsjetterte avdragsutgifter økt med 10 mill.

2.1.4. Investeringer

Investeringene rapporteres samlet. Forslag til nye investeringer i 2018, rammeendringer og tidsavvik for de største prosjektene kommenteres spesielt. Periodiske endringer mellom år innenfor rammen til det enkelte prosjekt og omfordeling innen samlebevilgninger ansees som tekniske endringer og kommenteres ikke, forutsatt at det ikke medfører forsinkelser eller utgjør betydelige beløp.

Hovedoversikt og samlet prosjektoversikt med endringsforslag ligger i eget vedlegg. Endringer utover i handlingsprogramperioden fremmes i Handlingsprogram 2019–2022.

Figuren viser utviklingen i den samlede netto investeringsrammen, fra opprinnelig vedtatt budsjett til rådmannens forslag til årsprognose per Økonomimelding II. Fra 2017 ble det overført 479 mill. til 2018. I forbindelse med Økonomimelding I ble investeringsrammen nedjustert med 571 mill. Rådmannens årsprognose per Økonomimelding II tilsier en ytterligere nedjustering på 228 mill. Total netto ramme etter Økonomimelding II 2018 vil utgjøre 1 840 mill. Hovedvekten av de store formålsbyggene holder planlagt fremdrift.

Kapasitet og usikkerhet

Rådmannens forslag til revidert netto investeringsramme viser en reduksjon på 228 mill. fra Økonomimelding I. Dette gir en ny total netto ramme på 1 840 mill. etter Økonomimelding II 2018. Årsakene til avvikene mot periodisert budsjett (årsbudsjettet) er flere og sammensatte. Konsekvenser av endringene i 2018 for perioden 2019–2022 er innarbeidet i rådmannens forslag til Handlingsprogram 2019–2022.

Fokus ved utarbeidelse av denne økonomimeldingen er fortsatt blant annet å bedre periodiseringen av kostnadene ved de store investeringsprosjektene fra den noe «fortune» profilen som har vært gjeldende tidligere. Den største utfordringen kommunen har ved gjennomføring av prosjektene i tiden fremover er vanskeligheter med å få tak i prosjektledere/prosjektkapasitet, noe som kan forsinke fremdriften, bidra til økte kostnader og usikre prognoser. Dette skyldes at kommunen har utfordringer med å være konkurransedyktige ved ansettelser, og at eksterne aktører ikke har kapasitet.

Utfordringen gjelder områdene eiendom, kommunalteknikk og IT. Det arbeides løpende med å understøtte egne prosjektledere med annen type personell/kompetanse som kan gjøre samme prosjektledere i stand til å jobbe med flere prosjekter samtidig.

Innføring av ny struktur for Digitalisering og IT

Digitalisering og IT innfører ny struktur for digitaliseringstiltak og investeringsoversikt for handlingsprogramperioden 2019–2022. Ny struktur skal i større grad ivareta prioritering og styring innenfor den enkelte sektor, og vil være lik strukturen i handlingsplan for digitaliseringsstrategien 2019–2022. Foruten sammenstilling av tiltak per sektor, legges alle digitaliseringstiltak som gjelder hele kommunen samlet under prosjektet «Digitaliseringstiltak som er felles for hele kommunen».

Ny struktur vil være gjeldene fra 2019. I Økonomimelding II 2018 vises investeringsoversikten etter gammel struktur.

Prosjekter med tidsavvik

Prosjekter som endrer ferdigstillelsesdato i forhold til tidligere vedtak:

Brynsveien 153 (F3)

Prosjektet skal bygge 12 omsorgsboliger for mennesker med utviklingshemming med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Tomten ble kjøpt i mai 2016 og var ferdig regulert til formålet. I Økonomimelding I 2018 ble kostnadsrammen fastsatt til 66,5 mill. Det er flere forhold som har forsinket fremdriften i prosjektet, blant annet flere mangler ved tegningsgrunnlaget som fulgte detaljreguleringen og behandling av rammesøknaden. Rammetillatelse ble gitt først i juni 2018 og kontrakt med entreprenør signert samme måned. I Økonomimelding I 2018 ble ferdigstillestidspunktet satt til siste kvartal 2019. Prosjektet blir ytterligere forsinket og forventes ferdigstilt første halvår 2020. Husbanken har gitt tilsagn om investeringstilskudd på 19,4 mill.

Større periodiseringsavvik

Prosjekter som flytter midler fra et år til et annet innenfor allerede bevilget ramme:

Tennskap og nye målere til veilysanlegg (F3) (periodisering 28,5 mill.)

Reservert ramme for prosjektet er på 60,5 mill. Veibelysningen skal energieffektiviseres ved å oppgradere tennpunkter og styringssystemer. I tillegg skal det gjennomføres oppgraderingsarbeider for å skifte ut tradisjonelle veibelysninger med LED-belysning og det er reservert en egen ramme til dette arbeidet. Arbeidene med oppgraderinger av tennpunkt og styringssystemer har de siste årene gått saktere enn først antatt. Per 31.12.2017 var det brukt 28,1 mill. Mye tid har gått med til å opprettholde dagens anlegg. Det er i 2018 blitt laget en revidert forprosjektrapport for arbeidet, med unntak for de områdene som er ferdige og kommet i gang. Nytt styringssystem er anskaffet og det vil i 2018 bli skiftet ut 4 000 armaturer. Den reviderte forprosjektrapporten tilsier at det i de kommende to årene er behov for ytterligere investeringer for å skifte ut de siste 12 000 veilyslampene til LED og få koblet alle disse til det nye styringssystemet. Rådmannen vil komme nærmere tilbake til dette i handlingsprogrammet for 2020–2023, og foreslår at reservert ramme for 2019 og 2020 flyttes til 2018.

Handlingsplan sykkel (S) (periodisering 13 mill.)

Løpende bevilgning med en årlig ramme i perioden 2019–2022 på 13,5 mill. Vedtatt ramme for 2018 er på 18,3 mill. Handlingsplan sykkel prioriterer tilgjengelige midler fordelt på tre grupper; tilrettelegging (forprosjekt/planreserve), mindre tiltak og større prosjekter. Prosjektene følger opp vedtatt sykkelstrategi. Forslag til tiltak har som mål å gjøre det mere attraktivt å sykle for alle i Bærum. Våre beregninger viser at det i 2018 vil påløpe kostnader til prosjekter knyttet til Handlingsplan sykkel på til sammen 5,3 mill. Flere prosjekter er under planlegging, men kostnadene vil først komme til utbetaling i 2019. Rådmannen foreslår at 13 mill. overføres til 2019. Disponibel ramme for 2019 vil etter dette bli på 26,5 mill.

Nye investeringsprosjekter og prosjekter med mer/mindrebehov

PROSJEKTER - mill. kr	ÅR 2018 ØM I	ÅR 2018 ØM II	År 2018 Endring
Nye prosjekter	0,0	7,8	7,8
Nye prosjekter innenfor eksisterende rammebevilgning	0,0	2,3	2,3
Prosjekter med merbehov	4,0	6,8	2,8
Prosjekter hvor midler frigis/mindrebehov	601,7	485,0	-114,7
Endring inntekter	-20,0	-108,0	-88,0
Sum	585,7	393,9	-189,8

De største endringene knytter seg til mindrebehov eller midler som frigis. Dette beløper seg til 114,7 mill. De største prosjektene med mindrebehov er innen vann og avløp, sosial boligprofil Fornebu og kjøp av boliger. I tillegg er det en økning i inntekter på 88 mill. Dette skyldes i hovedsak bidrag til sosial boligprofil fra utbyggere på Fornebu.

Det er totalt fem nye prosjekter, hvor to prosjekter dekkes innen eksisterende rammebevilgning. To prosjekter melder merbehov.

Nye prosjekter:

PROSJEKTER - mill. kr	ÅR 2018 ØM I	ÅR 2018 ØM II	År 2018 Endring
Nye prosjekter:			
O 8382 Utbyggingsavtaler - Bekkestua	0,0	5,0	5,0
O 8389 Biler til DIGIT	0,0	2,0	2,0
O 8388 Rigmorbrygga - mudring	0,0	0,8	0,8
Sum	0	7,8	7,8

Bekkestua Nord (F0) (nytt prosjekt)

Utviklingen av Bekkestua er i gang, og det er inngått utbyggingsavtaler med utbyggere som også utløser behov for kommunale midler til oppgradering av tekniske anlegg og offentlige uterom. Estimerte kostnader for 2018 er 5 mill.

Biler til DigIT (S) (nytt prosjekt 2 mill.)

DigIT har meldt behov for seks nye el-biler. De har tidligere benyttet biler som var utrangert og det er behov for å investere i nye biler. Rådmannen foreslår å bevilge 2 mill. til dette formålet i 2018.

Rigmorbrygga (F2) (nytt prosjekt 0,8 mill.)

I henhold til avtale med Bærum kommune benyttes «Rigmorbrygga» som avgang og anløpssted for båtene M/S Rigmor og M/S Rigfar til daglige avganger i sommersesongen. Sandvikselva har de siste årene endret seg slik at seilingsdybden foran Rigmorbrygga ikke er tilstrekkelig, og på forsommeren 2018 var bunnforholdene endret slik at båtene hadde begrenset manøvreringsområde og grunnstøtte ved lavvann. Som følge av grunnforholdene og utbyggingen av «gjestebyrgga», er det for sommeren 2018 laget en midlertidig løsning med flytebyrgge og bruk av «gjestebyrgga». For å sikre tilstrekkelig seilingsdyp anbefales det å mudre sediment. Det er innhentet tillatelse fra Fylkesmannen til å gjennomføre mudring. Estimerte kostnader for prosjektet er på 0,8 mill. og rådmannen foreslår å bevilge dette i 2018.

Nye prosjekt innenfor eksisterende rammebevilgning:

PROSJEKTER - mill. kr	ÅR 2018 ØM I	ÅR 2018 ØM II	År 2018 Endring
Nye prosjekter innenfor eksisterende rammebevilgning			
O 8270 Digitaliseringsutstyr, øvrige tjenesteområder	0,0	1,3	1,3
O 8314 Digital barnehage	0,0	1,0	1,0
Sum	0,0	2,3	2,3

Digitaliseringsutstyr, øvrige tjenesteområder (F1) (ny samlebevilgning 1,3 mill.)

Nytt prosjekt i samlebevilgningen er «Meråpne bibliotek». Gjennom løsningen for «Meråpne bibliotek» får brukerne en mulighet for å benytte tjenester som ikke er direkte avhengig av hjelp fra personalet på tidspunkter der biblioteket ikke er betjent. Prosjektet har en estimert projektkostnad på 1,3 mill., som rådmannen foreslår finansiert ved omfordeling innenfor investeringsrammen for digitaliseringsprosjekter.

Digital barnehage (F0) (ny samlebevilgning 1 mill.)

Samlebevilgningen «Digitalisering barnehage» skal finansiere utarbeidelse av strategi for økt digitalisering innenfor barnehageområdet. Det er opprettet et prosjekt og engasjert en prosjektleder. Rådmannen foreslår at prosjektet finansieres ved omfordeling innenfor investeringsrammen for digitaliseringsprosjekter.

Prosjekt med merbehov

PROSJEKTER - mill. kr	ÅR 2018 ØM I	ÅR 2018 ØM II	År 2018 Endring
Prosjekter med merbehov:			
O 8556 Fransekleiv utfartsparkering	4,0	5,6	1,6
O 9536 Turveier.	0,0	1,2	1,2
Sum	4,0	6,8	2,8

Fransekleiv utfartsparkering (F3) (merbehov 1,6 mill.)

Vedtatt reguleringsplan åpnet for utvidelse av den eksisterende utfartsparkeringen ved Fransekleiv. Estimert ramme for prosjektet i konseptfasen (F1) var på 4 mill. og disse ble stilt til disposisjon for 2018. Det er i 2018 gjennomført et anbud, og ut fra anbudet vil de totale utgiftene til prosjektet bli på 5,6 mill., det vil si et merforbruk på 1,6 mill. Det vil i løpet av høsten bli startet opp arbeider. Rådmannen foreslår at merforbruket i 2018 dekkes inn av løpende bevilgning til rehabilitering av vassdrag. Bevilgningen i 2018 til rehabilitering av vassdrag vil etter dette bli på 1,6 mill.

Turveier (S) (merbehov 1,2 mill.)

Beregninger viser at det i 2018 vil påløpe utgifter til prosjekter knyttet til bygging av turveier på totalt 1,2 mill. ut over vedtatt budsjett. For å dekke inn dette foreslår rådmannen at 1 mill. av bevilgningen for 2019 flyttes til 2018, og at 0,2 mill. omdisponeres av den løpende bevilgning til oppgradering av badeplasser. Bevilgningen i 2018 til oppgradering av badeplasser vil etter dette bli på 0,2 mill.

Prosjekter med mindrebehov

PROSJEKTER - mill. kr	ÅR 2018 ØM I	ÅR 2018 ØM II	År 2018 Endring
Prosjekter hvor midler frigis/mindrebehov:			
DigIT samlet	175,0	166,7	-8,3
O 9373 Etablering treningsrom dagsenter og bolig med service	1,0	0,0	-1,0
O 9285 Bekkestua barneskole, ny 4 parallell	180,0	165,0	-15,0
O 9287 Stabekk skole - utvidelse til 3 parallell	9,9	6,9	-3,0
O 9289 Ramstad ungdomsskole - utvidelse til 8 parallell	11,3	7,0	-4,3
O 8224 Skole, reklamasjonsavsetning	0,0	0,0	2,0
O 8247 Velferdsboliger - kjøp av enkeltstående boliger	71,0	56,0	-15,0
O 8301 Velferdsboliger, Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere	45,0	30,0	-15,0
O 9607 Vann - Avløp - rehabilitering, fornying, forsterking	60,0	45,0	-15,0
O 9812 Fornebu - Forneburingen barnehage	8,0	6,6	-1,4
O 9813 Sosial boligprofil - fbu.	37,0	0,0	-37,0
O 9542 Rehabilitering vassdrag	3,2	1,6	-1,6
O 9597 Badeplasser og lekeplasser - oppgradering	0,4	0,2	-0,2
Sum	602	485,0	-114,7

Digitaliseringsprosjekter (S) (mindrebehov 8,3 mill.)

Etter gjennomgang og vurdering av porteføljen for digitaliseringsprosjekter foreslår Rådmannen noen mindre omfordelinger innenfor investeringsrammen. Prognosen for porteføljen totalt viser at det kan bli et mindreforbruk på 8,3 mill. for 2018. Rådmannen foreslår at 4 mill. overføres til 2019 og 2020, og at resten frigis.

Etablering treningsrom dagsenter og bolig med service (S) (mindrebehov 1 mill.)

Prosjektet er avsluttet og Rådmannen foreslår at resterende midler på 1,0 mill. frigis.

Bekkestua barneskole, ny 4 parallell (F3) (mindrebehov 30 mill., 15 mill. fristilles i 2018)

Bekkestua barneskole blir kommunens første 4-parallelle barneskole og er kommunens første bygg som miljøsertifiseres i henhold til BREEAM-NOR «Very Good». Prosjektets kostnadsramme ble fastsatt til 380 mill. i FSK-sak [038/17](#), 14.2.2017. Prosjektet er under bygging og følges opp tett. Grunnarbeider er ferdig og dermed er mye av prosjektets usikkerhet redusert. Rådmannen foreslår å redusere kostnadsrammen med 30 mill. til en totalramme på 350 mill. 15 mill. av disse fristilles i 2018 og 15 mill. fristilles fra midler periodisert til 2020 i Handlingsprogram 2019–2022. Prosjektet følger plan om forventet ferdigstillelse til skolestart høsten 2019.

Stabekk skole – utvidelse til 3 parallell (F4) (mindrebehov 3 mill.)

I henhold til FSK-sak [138/15](#), 1.12.15, er Gamle Stabekk skole totalrehabilitert slik at bygningsmassen kan benyttes til undervisning for 5.–7. trinn ved Stabekk skole. Prosjektet ble ferdigstilt til skolestart 2017. Teknisk prøvedrift pågår fortsatt. Resterende del av sluttoppgjør utbetales til entreprenør etter at teknisk prøvedrift er avsluttet. Av prosjektets kostnadsramme på 172,5 mill. foreslår Rådmannen å fristille 3 mill. Etter endt sluttoppgjør vil eventuelle resterende midler fristilles.

Ramstad ungdomsskole – utvidelse til 8 parallell (F4) (mindrebehov 4,3 mill.)

Ramstad skole har blitt utvidet fra midlertidig 6-parallell til 8-parallell. Prosjektet ble ferdig, som planlagt, til skolestart august 2017. Prøvedrift pågår fortsatt og planlegges avsluttet i løpet av tredje kvartal 2018. Resterende del av sluttoppgjør utbetales til entreprenør etter at prøvedrift er avsluttet. Av prosjektets kostnadsramme på 120 mill. (FSK-sak [106/15](#), 24.6.2015) foreslår Rådmannen å fristille 4,3 mill. Ved avslutning av prosjekt vil eventuelle resterende midler fristilles.

Reklamasjonsavsetning, skole(S) (omdisponering 2 mill.)

For reklamasjonsavsetning innen skole, foreslår Rådmannen å tilføre 2 mill. av de fristilte midlene fra Stabekk skole og Ramstad skole, til denne potten.

Velferdsboliger – kjøp av enkeltstående boliger (S) (mindrebehov 15 mill.)

Midler til anskaffelse av velferdsboliger benyttes til å dekke boligbehovet til flyktninger og vanskeligstilte herunder psykisk helse/rus. Rådmannen foreslår å fristille 15 mill. av disse midlene i 2018 på bakgrunn av lavere behov for boliger til flyktninger.

Velferdsboliger - Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere (S) (mindrebehov 15 mill.)

Basert på langsiktig investeringsplan 2019–2038 budsjetteres det med et årlig salg av 12-15 velferdsboliger. Dette er i tråd med kommunens strategi for selvhjulpenhet og mestring, «fra leie til eie».

Hittil i 2018 er det solgt åtte velferdsboliger. Samtidig er det anskaffet ni boliger. Seks av de ni boligene overtas i 2019 og 2020. Oppgjøret kommer først når boligen overtas. Det vurderes å være tilstrekkelig med midler avsatt i 2019 og 2020 til å dekke disse oppgjørene. Rådmannen foreslår derfor å fristille 15 mill. av avsatte midler i 2018.

Fornyning og forsterkning vannledning (S) (mindrebehov 15 mill.)

Bevilgning knyttet til fornying og forsterking av vannledningene. Flere prosjekter er i prosjekteringsfasen. Det er utfordringer knyttet til tilstrekkelig gjennomføringskapasitet som blant annet skyldes et presset marked for konsulenter og entreprenører. Vedtatt bevilgning for 2018 var på 75 mill., men ble i Økonomimelding I 2018 redusert til 60 mill. Prognosen tilsier en total kostnad for 2018 på 45 mill. Det foreslås at 15 mill. frigis.

Forneburingen barnehage (F4) (mindrebehov 1,4 mill.)

Forneburingen barnehage er en paviljongbarnehage som ble ferdigstilt til barnehagestart 2017. Bærum kommune leier paviljongen i 10 år. Investeringskostnadene i barnehagen inkluderte tilpasning av moduler, mobilisering på tomten, opparbeidelse av uteareal og vei, vann og avløp. Sluttoppgjør er avklart og prosjektet vil i løpet av høsten 2018 bli avsluttet. Rådmannen foreslår å fristille 1,4 mill.

Sosial boligprofil Fornebu (S) (mindrebehov 37 mill.)

Det forventes ingen anskaffelser av rimelige utleieboliger til førstegangsetablerere under 35 år på Fornebu i 2018. Om det kommer aktuelle objekter på markedet vil eventuelle kjøp finansieres av «øremerkede» midler avsatt på egen balansekonto.

Rehabilitering vassdrag (S) (mindrebehov 1,6 mill.) (omdisponering)

Løpende bevilgning på 1,5 mill. per år. Overført ubrukte midler fra 2017 var på 1,7 mill. som gjør at det er stilt til disposisjon 3,2 mill. i 2018 til prosjekter knyttet til rehabilitering av vassdrag. Prosjektet Fransekleiv utfartsparkering har en prognose som tilsier et merforbruk på 1,6 mill. Rådmannen foreslår at 1,6 mill. av disponibel bevilgning for 2018 omfordes til å dekke forventet merforbruk knyttet til prosjektet Fransekleiv utfartsparkering. Bevilgningen i 2018 til rehabilitering av vassdrag vil etter dette bli på 1,6 mill.

Oppgradering badeplasser (S) (mindrebehov 0,2 mill.) (omdisponering)

Løpende bevilgning på 0,2 mill. per år. Overført ubrukte midler fra 2017 var på 0,2 mill. som gjør at det er stilt til disposisjon 0,4 mill. i 2018 til prosjekter knyttet til oppgradering av badeplasser. Prosjektet knyttet til turveier har en prognose som tilsier et merforbruk. Rådmannen foreslår at 0,2

mill. av disponibel bevilgning for 2018 omfordes til å dekke deler av forventet merforbruk knyttet til turveier. Bevilgningen i 2018 til oppgradering av badeplasser vil etter dette bli på 0,2 mill.

Endring inntekter:

PROSJEKTER - mill. kr	ÅR 2018 ØM I	ÅR 2018 ØM II	År 2018 Endring
Endring inntekter - økning			
O 8537 Prosjekter, anleggsplan, fysisk aktivitet	-2,0	-5	-3,0
O 9813 Sosial boligprofil - fbu.	0,0	-90,0	-90,0
Endring inntekter - reduksjon			
O 8247 Velferdsboliger - kjøp av enkeltstående boliger	-10	-8	2,0
O 8301 Velferdsboliger, Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere	-8	-5	3,0
Sum	-20,0	-108,0	-88,0

Prosjekter, anleggsplanen, fysisk aktivitet (S) (økte inntekter 3 mill.)

Bevilgningen er en rammebevilgning knyttet til løpende prosjekter i Anleggsplanen for fysisk aktivitet. Prosjekter som gjennomføres er bygging av anlegg, og utvikling og vedlikehold rehabilitering av eksisterende anlegg. I temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv vedtas plan for dette. Temaplanen har en årlig rullering og siste vedtatte temaplan ble behandlet våren 2017, jamfør MIK-sak [048/17](#), 15.6.2017. Det budsjetteres med 2 mill. hvert år i inntekter og bruttorammen er økt tilsvarende dette. Prognosen for 2018 tilsier en total inntekt på 5 mill. på grunn av økte inntekter fra spillemidlene. Rådmannen foreslår at budsjetterte inntekter i 2018 øker med 3 mill. og at bruttorammen for 2018 økes tilsvarende dette.

Sosial boligprofil Fornebu (S) (økte inntekter 90 mill.)

I henhold til avtalen har OBOS innbetalt et akontobeløp for sosial boligprofil på Fornebu for gjennomførte prosjekter. Budsjettet justeres tilsvarende. Alternativet er å kjøpe leiligheter i de aktuelle prosjektene. Midlene settes av på egen balansekonto og skal gå til å anskaffe rimelige utleieboliger til førstegangsetablerere under 35 år på Fornebu.

Velferdsboliger (reduisert tilskudd 5 mill.)

Det meldes lavere behov for anskaffelse av boliger til flyktninger og et mindre salg av boliger til leietakere, som medfører redusert kjøp av nye boliger etter salg til kommunale leietakere. Dette medfører en reduksjon i tilskudd fra Husbanken. Se forklaring under prosjekter med midler frigis/mindrebehov.

2.2. Tjenesteområdene

Foreslåtte endringer i budsjettrammen:

- Økt antall lærlinger 2,5 mill.
- Demografikompensasjon for økt elevtall i grunnskolen 1,8 mill.
- Erstatningsordningen tidligere barnevernsbarn 0,2 mill.
- Demografijustering, lavere vekst i PLO -9 mill.
- Bruk av statlig tilskudd til kommunale arbeidsplasser(BKA) -6 mill.
- Kommunal bostøtte 1,9 mill.
- Økning i satser i Helse og sosial 3,8 mill.
- Styrking av planprosess, Kommunedelplan Fornebu 0,3 mill.

Foruten disse endringene er det foretatt enkelte tekniske korrigeringer. Det vises til nærmere omtale av de enkelte områdene i kapittel 2.2.1 og til vedlegg 3.2. for samlet oversikt.

2.2.1. Status tjenestene

Dette kapitlet viser status, årsprognose og rådmannens forslag til endringer i budsjettrammen for tjenestene. Strukturen på kapitlet følger den administrative organiseringen av områdene med utgangspunkt i en inndeling per kommunalsjef (KS).

Den administrative organiseringen av tjenestene avviker noe fra den politiske organiseringen og går noe på tvers av programområde-strukturen. Rådmannens forslag til endringer i budsjettrammen vedtas per programområde, og det vises til vedlegg 3.2. for detaljert oversikt over dette.

Mill. kroner	Justert budsjett 2018	Prognose årsregnskap	Prognose årsavvik	Rådmannens korrelative tiltak	Rådmannens forslag til endringer	Netto utgifter etter forslag til korreksjoner
Organisasjon, styring og utvikling*)	826,8	829,3	-2,5		2,5	0,0
Eiendom inkl. FDVU	359,5	351,3	8,2			8,2
KS Oppvekst Grunnskole	1 358,4	1 362,6	-4,2		1,8	-2,4
KS Oppvekst Barnehage	1 514,4	1 514,3	0,2	0,0	0,2	0,2
KS Pleie og omsorg	1 855,4	1 843,7	11,7	3,3	-15,0	0,0
KS Helse og sosial	872,2	877,9	-5,7		5,7	0,0
KS Plan, miljø og kultur	187,3	187,6	-0,3		0,3	0,0
KS Tekniske tjenester	267,7	267,8	-0,1			-0,1
Sum	7 241,7	7 234,5	7,3	3,3	-4,6	5,9

*) Organisasjon, styring og utvikling: utgjør strategisk ledelse og administrasjon, inklusive IT, samt sentralt posterte felleskommunale kostnader.

Diverse felles til fordeling

Endringer/status for tiltak vedtatt i HP 2018–2021

- Fellestiltak med innsparingseffekt for hele kommunen - Elektronisk kjørebok: Som følge av forsinkelse i anskaffelse av løsningen som skal gi tilgang til lønns- og personalsystemet fra mobile enheter, er det ikke iverksatt elektronisk kjørebok. Innføring av bilpool i kommunegården høsten 2018 vil medføre en reduksjon i antall ansatte som kjører egne biler i tjenesten. Rådmannen vil evaluere samlet effekt av begge tiltak i forbindelse med Handlingsprogram 2020–2023.

Organisasjon, styring og utvikling

Endringer/status for tiltak vedtatt i HP 2018–2021

- Stab- og støtteprosjektet ble implementert høsten 2017. Ny organisasjon er fortsatt i en realiseringsfase der det pågår en rekke tiltak for forenkling, brukertilpasning, digitalisering og

kompetanseheving før målene med omstillingen er nådd. Det er særlige utfordringer knyttet til arbeidet med arbeidsavtaler som det jobbes aktivt med å møte. Det vil være behov for omstillingsmidler i 2019 som er meldt i Handlingsprogram 2019–2022.

- Miljø-/klimatiltak, status Bærum kommunes klimafond: fondet har totalt 8 mill. til disposisjon i 2018. I tillegg er det bevilget 2 mill. til tilskuddsordninger for etablering av ladepunkter i boligsameier, samt at det er overført 2 mill. fra 2017 for å dekke tilsagn gitt i 2017. Det ble fremmet en sak til politisk behandling om status, fordeling og forvaltning av disponible midler til klimafond 2018, jamfør sak [044/18](#) behandlet i Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur 15.5.2018. Det er noe mindreforbruk på klimafondet per 31.8.2018. Rådmannen vil våren 2019 legge frem en ny sak om årsresultatet for 2018 for fondet.

Prognose årsavvik:

- Etter rådmannens forslag til endringer av budsjetttrammen viser årsprognosen budsjettbalanse.

Rådmannens forslag til endringer i budsjetttrammen (+ 2,5 mill.):

- Som følge av en økt innsats har antall lærlinger økt fra tidligere år. I 2015 hadde kommunen 73 lærlinger, som økte til 90 per 31.12.2017. Tall per 31.8.2018 viser en ytterligere økning til 96 for skoleåret 2018/2019. Dette er noe lavere enn kommunens målsetting, men utviklingen er i tråd med ambisjonen om 120 lærlinger i Bærum kommune, jamfør sak [042/17](#) som ble behandlet i Utvalg for samarbeid 15.11.2017. I Pleie og omsorg følger lærlingene nå samme turnus som sine veiledere for å sikre god oppfølging. Dette er en endring fra tidligere praksis der lærlingene kun var til stede på dagvakt. Denne endringen utløser turnustillegg for lærlingene. Økt antall lærlinger og turnustilleggene fører til høyere utgifter enn det som ble budsjettet. Rådmannen foreslår å øke budsjetttrammen til lærlingeordningen med 2,5 mill.

Eiendomsforvaltning

Prognose årsavvik:

- Årsprognosen for eiendomsforvaltning inklusive FDVU, viser et mindreforbruk på 8,2 mill. Dette utgjør 2,9 prosent av driftsrammen.
- Eiendomsforvaltningen har et mindreforbruk på 2,8 mill. som i hovedsak skyldes ledige stillinger deler av året.
- På FDVU-området er det et mindreforbruk på til sammen 5,4 mill. som knytter seg til noe lavere gjennomføring av vedlikeholdsprosjekter. Selv om gjennomføringsgraden på vedlikeholdsprosjekter er noe lavere enn budsjettet viser tallene at det gjennomføres mer vedlikehold enn tidligere år (38 prosent per Økonomimelding II 2018).

KS Oppvekst Grunnskole

Prognose årsavvik:

- Årsprognosen viser et merforbruk på 2,4 mill. etter rådmannens forslag til endringer.
- Merforbruket fordeler seg på flere tjenestesteder.

Rådmannens forslag til korrektive tiltak:

- Det sees på bemanningen på noen skoler som har hatt litt høyt kostnadsnivå inn i skoleåret 2018/19.

Rådmannens forslag til endringer i budsjetttrammen (+ 1,8 mill.):

- Øke budsjetttrammen med 1,8 mill. som følge av økt elevtall fra høsten 2018.

KS Oppvekst Barnehage

Endringer/status for tiltak vedtatt i HP 2018–2021

- Tiltaket *Norm for grunnbemanning i nye barnehager* vil ikke kunne gjennomføres som planlagt grunnet innføring av ny bemanningsnorm i barnehagene fra august 2018. Rådmannen vil komme tilbake til dette i Økonomimelding I 2019.
- Tiltaket *Strukturendringer i barnehagene* vil ikke kunne gjennomføres som planlagt grunnet innføring av ny bemanningsnorm i barnehagene fra august 2018. Rådmannen vil komme tilbake til dette i Handlingsprogram 2020–2023.
- Det er stor pågang til MST CAN samtidig som antall barn med behov for hjelp fra barnevernet øker. Til tross for økt antall barn med tiltak ser det nå ut til at antall institusjonsplasseringer går ned. Når det gjelder barn med hjelpetiltaket MST CAN, ble tiltaket avsluttet for 14 barn i 2017. Av disse bor 12 fremdeles hjemme. Hittil i 2018 har ytterligere fem barn avsluttet tiltaket. Tre av disse bor hjemme, mens to bor hos andre i barnets nettverk (ikke fosterhjem). Så langt har ingen med avsluttet MST CAN tiltak endt med plassering i institusjon. Tiltaket har med andre ord hatt ønsket effekt.

Prognose årsavvik:

- Prognosen for kommunalsjefsområdet totalt viser et resultat nær balanse. Avviket er sammensatt av både merforbruk og mindreforbruk på de forskjellige delområdene.
- Det er merforbruk på 2,0 mill. på barnehage, hovedsakelig på grunn av mindre inntekter enn budsjettet knyttet til barn fra andre kommuner med barnehageplass i Bærum. Det er også noe merforbruk knyttet til moderasjonsordningen i barnehagene og midler til styrket tiltak.
- Prognosen for barnevernstjenesten viser et merforbruk på 0,8 mill. Dette skyldes hovedsakelig akutte plasseringer på mødre hjem, merkostnader knyttet til ettervern for eldre ungdom og økt aktivitet hos barnevernsvakten i sommer.
- Helsetjenester for barn og unge viser samlet et mindreforbruk på 1,6 mill. Avviket er sammensatt av mindreforbruk på støttekontakter og Stanga avlastningssenter, vakante stillinger innen helsetjenester og et merforbruk på 2,0 mill. knyttet til kjøp av eksterne plasser til ressurskrevende brukere innen psykisk helse.

Rådmannens forslag til endringer i budsjetttrammen (+ 0,2 mill.):

- Øke budsjetttrammen med 0,2 mill. knyttet til erstatningsordningen for tidligere barnevernsbarn.

KS Pleie og omsorg

Endringer/status for tiltak vedtatt i HP 2018–2021

- Velferdsteknologi - nye pasientvarslingsanlegg: Planlagte innsparinger forutsetter at nye pasientvarslingsanlegg er installert. Det er forsinkelser ved installasjon av pasientvarslingsanlegg i bo- og behandlingssentrene. Det er utarbeidet ny oppdatert tidsplan i samarbeid med Eiendom for å sikre fremdrift.

Prognose årsavvik:

- Etter rådmannens forslag til nedjustering av budsjetttrammen melder Kommunalsjef for Pleie og omsorg budsjettbalanse.
- I Handlingsprogram 2018–2021 sto det at Rådmannen skulle komme tilbake til de økonomiske konsekvensene av endret beregning av selvkost for praktisk bistand i Økonomimelding I 2018. Ved inkurie ble dette ikke gjort i økonomimeldingen. Beregningene som er gjort i forbindelse med Økonomimelding II 2018 viser et merbehov på 0,6 mill. Det foreslås likevel ikke noen budsjettendringer for 2018 da tjenesteområdet melder budsjettbalanse. Rådmannen vil komme tilbake til økonomiske effekter for neste handlingsprogramperiode i forbindelse med Økonomimelding I 2019.

Rådmannens forslag til korrektive tiltak:

- Enkelte tjenesteområder innen Pleie og omsorg har fortsatt et høyere utgiftsnivå enn budsjetttrammen. Det jobbes systematisk og kontinuerlig med tildelingspraksis og effektivering av nye og eldre HP-tiltak for å komme ned på riktig nivå, samtidig som faglig forsvarlige tjenester opprettholdes. Mindreforbruk innen andre områder i pleie og omsorg gir balanse for året.

Rådmannens forslag til endringer i budsjetttrammen (-15 mill.):

- Rådmannen foreslår å redusere budsjetttrammen med 9 mill. som følge av demografijustering pga. lavere vekst i Pleie og omsorg enn tidligere forutsatt.
- I tillegg mottar kommunen tilskudd fra Helsedirektoratet (demensplan 2020) som skal dekke 30 prosent av driftskostnadene ved dagsenterplasser for demente. Dette medfører mindreforbruk på de kommunale budsjetterte midlene til formålet, og rådmannen foreslår å redusere rammen med 6 mill.

KS Helse og sosial

Endringer/status for tiltak vedtatt i HP 2018–2021

- Tiltakene *Økte salgsinntekter seniorsentrene og Økte inntekter ved Bærum kommunale arbeidssenter* er ikke gjennomførbare, men redusert aktivitet innen kommunalsjefsområdet for øvrig sikrer budsjettbalanse i 2018. Rådmannen vil komme med tilkompende tiltak i løpet av våren 2019.

Prognose årsavvik:

- Etter rådmannens forslag til endringer i rammen viser årsprognosen balanse.
- NAV melder et merforbruk på 3,5 mill. knyttet til utbetaling av økonomisk sosialhjelp pga. økning i antall klienter og stønadslengde. Dette til tross for at NAV fikk tilført 7,0 mill. i økonomimelding I 2018 for å dekke merbehovet. Behov for økonomisk sosialhjelp har økt kraftig de siste årene. Det er i stor grad gruppen flyktninger med integreringstilskudd som øker, men generelt spiller også både befolkningsveksten og et trangt arbeidsmarked for vanskeligstilte inn. Effekten av dagens aktivitetsnivå for utgiftene i neste handlingsprogramperiode legges fram i Handlingsprogram 2019–2022.
- Mindreforbruk på andre tjenesteområder grunnet blant annet rekrutteringsutfordringer og lavere aktivitet innen psykisk helse, samt lavere utbetaling av pasientskadeerstatning, fører til samlet budsjettbalanse.

Rådmannens forslag til endringer i budsjetttrammen (+ 5,7 mill.):

- Innføring av *gjengs leie* for kommunale leiligheter har medført økte leieinntekter hos Eiendom boliger og noe økning i utgiftene til bostøtte. Totalt har helse og sosialtjenester et merbehov på 8,1 mill. til bostøtte. 6,2 mill. av dette dekkes av merinntekter hos Eiendom boliger. Rådmannen foreslår å dekke resterende 1,9 mill. fra boligforvaltningsfondet som er på 16 mill.
- Økning i rammen på 3,8 mill. for øvrig gjelder satsøkninger som er budsjettet i lønnsreserven.

KS Plan, miljø og kultur

Endringer/status for tiltak vedtatt i HP 2018–2021

- Tiltak gjennomføres hovedsakelig i henhold til plan.

Prognose årsavvik:

- Det rapporteres om et årsresultat i balanse.
- Byggesak, regulering og geodata er avhengig av å oppnå budsjetterte inntekter for å gå i balanse. Tjenestene signaliserer en viss grad av usikkerhet knyttet til inntektene resten av året, men det styres mot at budsjettene overholdes.
- Byggesak (selvkost) har de siste årene hatt driftsmessig underskudd og bygget opp et negativt fond, som i henhold til generasjonsprinsippet må starte reversering fra 2019. Det er satt i gang tiltak for å bedre budsjettbalansen, og for å kunne redusere det negative fondet. Det er blant annet ikke ansatt vikarer ved langtidsfravær. De viktigste grepene for å unngå ytterligere underskudd de kommende årene er forslag til revidert gebyrregulativ i Handlingsprogram 2019-2022. I tillegg vil det jevnlig bli vurdert mulige effektiviseringstiltak og forbedring av arbeidsprosesser (LEAN).

Rådmannens forslag til endringer i budsjetttrammen (+ 0,3 mill.):

- Det pågår flere ressurskrevende planprosesser. Høringsrunden i forbindelse med revisjon av Kommunedelplan Fornebu har inneholdt svært omfangsrike og kompliserte høringsinnspill og innsigelser som har vært tidkrevende å svare ut og/eller løse. Merarbeidet er beregnet til 0,3 mill. i merbehov.

KS Tekniske tjenester

Endringer/status for tiltak vedtatt i HP 2018–2021

- Tiltak gjennomføres hovedsakelig i henhold til plan.

Prognose årsavvik:

- Det forventes et resultat tilnærmet balanse.
- I løpet av sommeren er det blitt fjernet tre henlagte båter ved Lysakerelven. To av båtene var sunket til bunnen av elven og måtte heves. Fjerning av henlagte båter i sjøen har i 2018 medført økte utgifter for kommunen.
- Asker og Bærum brannvesen (ABBV) har i forbindelse med etableringen av Nye Asker foretatt regulering av fondene. Dette kan gi lavere overføringer til ABBV i 2018 enn tidligere antatt. Årsprognosen er usikker.
- Årsprognosen for området Samferdsel forutsetter at «vinter 2» (siste del av 2018) gir et driftsmessig gjennomsnittlig utgiftsnivå. Blir det krevende forhold med mye snø, flom, is og vind vil dette kunne medføre et merforbruk.
- Det forventes merforbruk knyttet til drift av vei- og gatelys. Merforbruket skyldes høyere energikostnader da utskifting til LED-lys har gått saktere enn først antatt. Dette området har de to siste årene hatt merforbruk på mellom 2 og 3 mill. Det er i 2018 blitt laget en revidert forprosjektrapport for arbeidet. Nytt styringssystem er anskaffet og det vil i løpet av 2018 bli skiftet ut 4 000 kvikksølvarmaturer.
- Kostnadene til drift av p-plasser og p-anlegg er høyere enn budsjettert og det forventes merforbruk. Inntektsbudsjettet til parkering er prisjustert, mens parkeringsgebyrene har vært uendret de siste årene. Manglene økte inntekter er saldert ved å justere ned budsjettet til drift og vedlikehold av p-plasser og p-anlegg.

2.3. Eierstyring av foretak og selskaper

Eierutvalget har fra mai til juni 2018 gjennomført eiermøter/dialogmøter med følgende selskaper: Simula School of Resarch and Innovation AS, Vårt Sandvika AS og Centro Asistencial Noruego SL (CAN).

I henhold til Eierskapsmeldingens punkt 2, har Eierutvalget behandlet representantskapsdokumenter/generalforsamlingsdokumenter for å avgi råd til kommunens representanter i selskapene. Dette gjelder for følgende selskaper:

Centro Asistencial Noruego (CAN), Bærum kommunale Eiendomsselskap AS, Vestfjorden avløpselskap VEAS (rådsmøte), Simula School of Resarch and Innovation, Filmparken AS, Arba AS, Asker og Bærum Brannvesen IKS.

Eierutvalget vedtok forhandlingsmandatet vedrørende Bærum kommunes ønske om en 100 prosent overdragelse av aksjene i Arba AS.

Eierutvalget fikk en redegjørelse om oppnådde resultater ved Centro Asistencial Noruego (CAN) for 2017. I den sammenheng vedtok eierutvalget å få en redegjørelse hvordan effekten av oppholdet ved CAN kan måles inkludert definerte aktuelle indikatorer.

Eierutvalget har oversendt sin innstilling til formannskapet vedrørende den fremtidige selskapsavtalen for Asker og Bærum brann og redning IKS. Til orientering skal selskapets navn vedtas av representantskapet før saken blir realitetsbehandlet av formannskapet og kommunestyret.

2.4. Sykefravær

Status sykefravær 1. halvår 2018

Månedssrapporten fra juli viser til at det har vært noen utfordringer med å få frem korrekte tall etter oppgradering av lønns- og personalsystem LØP som skjedde i mars/april. I løpet av sommeren har kommunens nøkkelpersoner i samarbeid med leverandøren funnet feilen, og kan nå rapportere tall som er kvalitetssikret.

Det viser seg at det ble rapportert et for høyt fravær i 1. kvartal 2018. Etter 1. halvår er det totale fraværet på 8,1 prosent. Men det er fortsatt store variasjoner mellom tjenestestedene, og arbeidet med å redusere sykefravær fortsetter.

Sykefraværet 1. halvår er vanligvis høyere enn fraværet i 2. halvår. Det er derfor grunn til å anta at sykefraværet for hele året vil bli lavere enn tallet som rapporteres per nå. Bærum kommune har som mål 7 prosent sykefravær i 2018.

Rådmannen vil i sykefraværarbeidet fremover prioritere og vektlegge tiltak og strategier som ut fra teori og erfaring vil gi positiv og varig effekt. I orienteringssaken «Sykefravær oppfølging - utfordringer og muligheter», jamfør [FSK-sak 123/18](#) behandlet i møte 12.6.2018, ga rådmannen en oppdatering på alle tiltak som er i gang for å følge opp kommunens strategier for å redusere sykefravær.

Status sykefravær 1. halvår 2016–2018

Fravær i % (år)	1. halvår 2016	1. halvår 2017	1. halvår 2018
Korttidsfravær	2,7	2,8	2,8
Langtidsfravær	4,9	5,5	5,3
Totalt fravær 1. halvår	7,6	8,3	8,1
Totalt fravær for hele året	7,2	7,5	
Mål for hele året	7,3	7	7

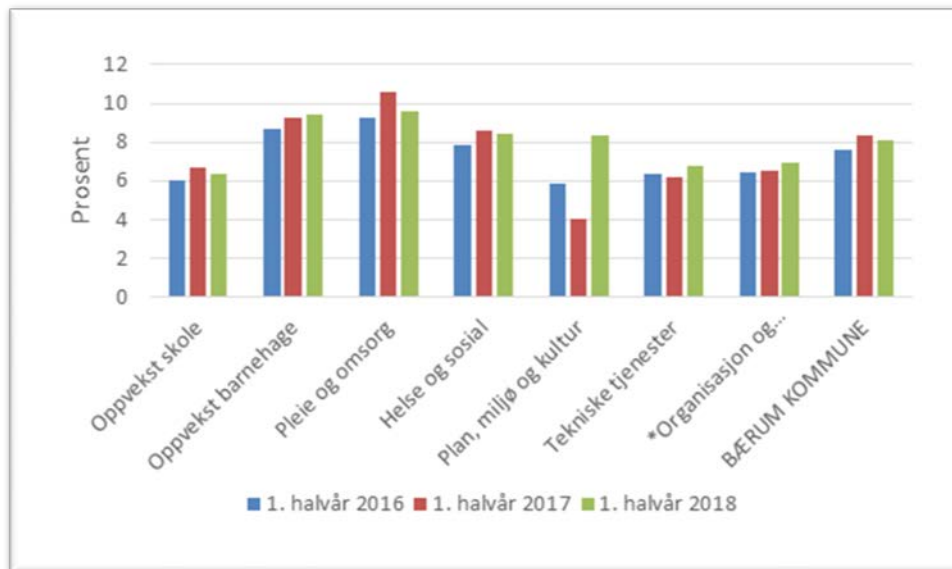
Kilde LØP. Fraværet rapporteres fordelt på korttidsfravær (egenmeldt og legemeldt fravær i de første 16 kalenderdagene) og langtidsfravær (over 16 dager eller mindre enn 16 dager siden sist fravær).

Resultatet per 1. halvår 2018 er 8,1 prosent sykefravær, som er en reduksjon med 0,2 prosentpoeng sammenlignet med samme periode i 2017.

Langtidsfraværet står for hele nedgangen i sykefravær i 1. halvår 2018 og ligger nå på 5,3 prosent, sammenlignet med samme periode i 2017 er det en reduksjon med 0,2 prosentpoeng.

Korttidsfraværet er 2,8 prosent i 1. halvår 2018 og ligger på samme nivå som i 2017.

Utvikling av totalt sykefravær per kommunalsjefsområde 1. halvår 2016–2018

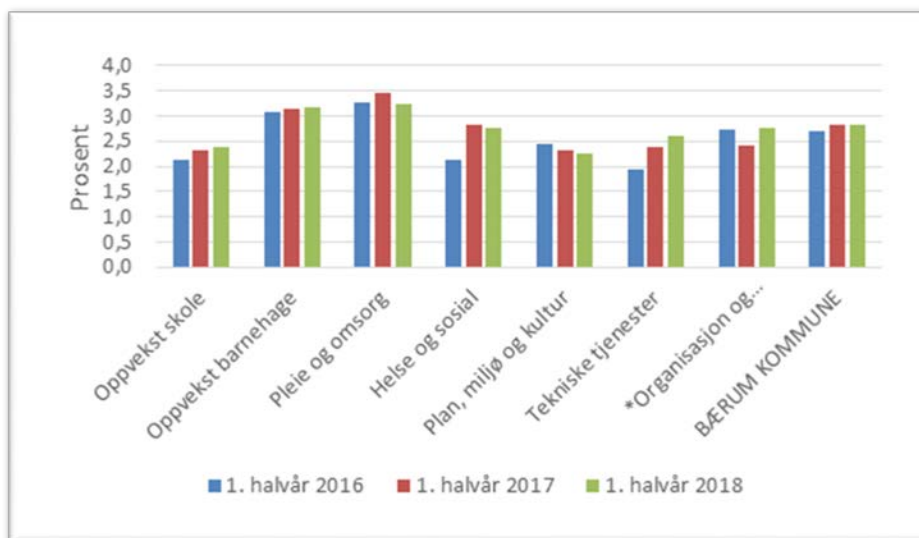
*Organisasjon og utvikling inkluderer Administrasjon, DigIT og Eiendom.

Tre av kommunalsjefområdene har en nedgang i sitt fravær i 1. halvår 2018 i forhold til samme periode i 2017, disse er Pleie og omsorg, Helse og sosial og Oppvekst skole. De øvrige områdene har økt sitt fravær i denne perioden.

Fire av områdene hadde i 1. halvår 2018 et lavere totalt sykefravær enn resultatet for kommunen som helhet.

Pleie og omsorg har størst nedgang i sykefravær med 1,0 prosentenheter og ligger nå på 9,6 prosent.

Utvikling av korttidsfravær per kommunalsjefsområde 1. halvår 2016–2018

*Organisasjon og utvikling inkluderer Administrasjon, DigIT og Eiendom.

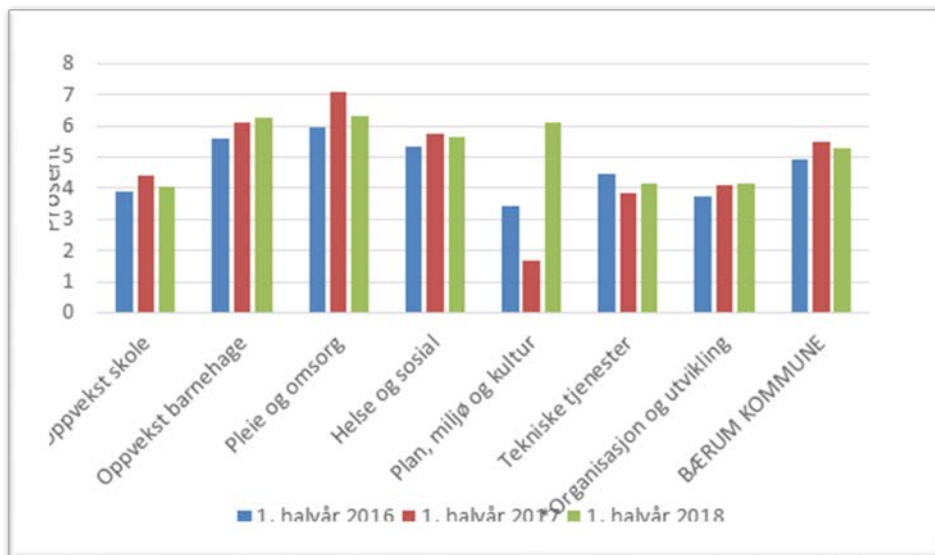
Tre av syv kommunalsjefområder har hatt en nedgang i korttidsfraværet 1. halvår 2018 sammenliknet med samme periode i 2017.

Fem av områdene hadde i 1. halvår 2018 et lavere korttidsfravær enn resultatet for kommunen som ble 2,8 prosent.

Alle områder ligger under 3,3 prosent i korttidsfravær i 1. halvår 2018, og fem ligger under 2,8 prosent i korttidsfravær.

Utvikling av langtidsfravær per kommunalsjefsområde 1. halvår 2016–2018

*Organisasjon og utvikling inkluderer Administrasjon, DigIT og Eiendom.

Tre av syv kommunalsjefområder ligger under Bærum kommunes langtidsfravær på 5,3 prosent, og tre områder ligger over 6,0 prosent.

Langtidsfraværet har en spredning fra 4,0 prosent til 6,3 prosent i første halvår 2018.

Tre av områdene har økt sitt langtidsfravær i første halvår 2018 sammenliknet med samme periode både i 2015 og 2016. Oppvekst barnehage, og Organisasjon og utvikling har en marginal økning. Plan, miljø og kultur har en kraftig økning. Området består av få årsverk og det enkelte langtidsfraværet slår derfor mye ut i fraværstatistikken. Kommunalsjefen følger utviklingen og vurderer hvilke tiltak som er aktuelle videre.

NAV-statistikk for legemeldt fravær 1. kvartal 2017

Det legemeldte sykefraværet i Norge var 5,8 prosent i 1. kvartal 2018. Sammenliknet med samme kvartal i fjor innebærer dette en økning på 3,2 prosent. Det legemeldte sykefraværet er høyere for kvinner enn for menn. Sykefraværet økte mer for menn enn for kvinner.

Noe av årsaken til økningen i det registrerte legemeldte sykefraværet er knyttet til at påsken falt i forskjellige kvartaler de to siste årene. Påsken påvirker nivået på avtalte dagsverk, og dermed sykefraværprosenten.

En langvarig influensasasesong vinteren 2018 har ført til en kraftig økning i antall tilfeller og tapte dagsverk knyttet til luftveislidelser. Influensaen rammet kvinner og menn like hardt, og det er heller ingen store forskjeller på aldersgruppene.

I Bærum kommune er det fortsatt muskel og skjelettlidelser (31,4 prosent) og psykiske lidelser (20,4 prosent) som utgjør de største diagnosegruppene. Disse utgjør til sammen 51,8 prosent av fraværet for 1. kvartal 2018. Sykdommer i luftveiene er noe høyere enn tidligere år og utgjør nå 13,9 prosent.

3. VEDLEGG

3.1. Hovedoversikt drift

Mill 2018 kr	Revidert budsjett 2018 ØM I	Revidert budsjett 2018 ØM II ¹⁾	Endring i ØM II	Kommentarer
DRIFTSBUDSJETT				
Skatteinntekter	6 187,4	6 187,4	0,0	Uendret
Rammetilskudd	1 555,9	1 554,6	-1,4	Redusert
Vertskommunetilskudd PUH	60,0	60,0	0,0	Uendret
Rente og investerings komp. fra staten	19,2	19,2	0,0	Uendret
Integreringstilskudd, flyktninger	174,9	174,9	0,0	Uendret
Kalk. renter og avskrivninger	119,9	119,9	0,0	Uendret
Sum sentrale inntekter	8 117,4	8 116,0	-1,4	Redusert
Driftsrammer:				
Div. felles til fordeling	-81,9	-117,7	-35,8	Økt inntekt
Lønnsreserven	188,1	222,7	34,7	Økt
Organisasjon, styring og utvikling	576,4	578,9	2,5	Økt
Barn og unge	2 912,9	2 916,1	3,2	Økt
Bistand og omsorg	2 882,1	2 873,0	-9,1	Redusert
Miljø, idrett og kultur	586,9	587,2	0,3	Økt
Netto driftsutgifter, sektorene	7 064,6	7 060,2	-4,3	Redusert
Politiske utvalg	2,7	2,7	0,0	Uendret
Brutto driftsresultat	1 050,1	1 053,0	3,0	Økt
Netto renteutgifter	155,1	155,4	0,2	Økt
Kursgevinster, aksjeutbytte	88,0	88,0	0,0	Uendret
Netto avdrag	362,2	372,3	10,0	Økt
Netto finansutgifter	429,4	439,6	10,3	Økt
Netto driftsresultat	620,7	613,4	-7,3	Redusert
Overført investeringsbudsjettet	444,3	453,2	8,9	Økt
Avsetninger netto	176,4	160,2	-16,2	Redusert
Disposisjonsfond	211,5	195,3	-16,2	Redusert
Bundne driftsfond	-35,2	-35,2	0,0	Uendret
Regnskapsoverskudd	0,0	0,0	0,0	Uendret

3.2. Drift – endringer

DRIFTSBUDSJETT <i>Mill 2018 kr.</i>	Budsjett 2018	Kommentarer
Sentrale inntekter og utgifter	1,4	
Skatteinntekter	0,0	Uendret
Rammetilskudd	1,4	Redusert inntekt
Vertskommunetilskudd PUH	0,0	Uendret
Rente og inv komp. fra staten	0,0	Uendret
Integreringstilskudd, flyktninger	0,0	Uendret
Kalk. renter og avskrivninger	0,0	Uendret
Finans	10,2	
Renteutgifter	0,2	Økt
Renteinntekter	0,0	Uendret
Kursgevinster, aksjeutbytte	0,0	Uendret
Avdragsutgifter	10,0	Økt
Driftsrammer:		
Div.felles til fordeling	-35,8	
Premieavvik pensjon, inkl arbeidsgiveravgift	-35,0	Økt inntekt
Amortisering av premieavvik	-0,7	Redusert
Anskaffelse, Gevinst kontorrekvisita	0,1	Teknisk korrigering
Prisvekst busser PLO, Transport	-0,2	Teknisk korrigering
16 Organisasjon, styring og utvikling	2,5	
Økt antall lærlinger	2,5	Økt
BARN OG UNGE	3,2	
22 Grunnskoleopplæring	1,8	
Demografikompensasjon, økt elevtall	1,8	Økt
23 Barnehager og parker	1,3	
Seniortiltak vår 2018	1,3	Dekkes av lønnsreserven
27 Barnevern	0,2	
Erstatningsordningen, tidligere barnevernsbarn	0,2	Økt
BISTAND OG OMSORG	-9,1	
32 Pleie og omsorg	-14,8	
Demografijustering	-9,0	Redusert
Bruk av statlig tilskudd til kommunale arbeidsplasser (BKA)	-6,0	Redusert
Prisvekst busser PLO, Transport	0,2	Teknisk korrigering
33 Sosialtjeneste og bolig	1,8	
Satsøkninger	2,0	Dekkes av lønnsreserven
KOSTRA-justering	-2,1	Til kommunehelse
Økt behov for kommunal bostøtte	1,9	Dekkes av fond
36 Kommunehelse	3,9	
KOSTRA-justering	2,1	Fra sosial
Satsøkninger	1,7	Dekkes av lønnsreserven
Miljø, idrett og kultur	0,3	
55 Fysisk planlegging, natur, miljø	0,3	
Styrking av planprosess, Kommunedelplan 3	0,3	Økt
Lønnsreserven	34,7	
Økt pensjonspremie KLP	39,7	Økt
Satsøkninger, Helse og sosial	-3,8	Redusert
Seniorordningen	-1,3	Redusert
Sum alle endringer	7,3	

3.3. Drift, herav overføringer (inntekter) fra staten

DRIFT *) Beløp i mill. kr.	Budsjett 2018	Prognose årsregnskap	Prognose årsavvik **)
Læreeffekt	9,8	9,9	0,1
Tidlig innsats	30,4	18,4	-12,0
Ny lærernorm	0,0	28,1	28,1
Videreutdanning	10,0	18,3	8,3
Andre tilskudd til skoler	14,3	12,4	-1,9
Sum Oppvekst Grunnskole	64,5	87,1	22,6
Barnehage			
Tilskudd til språkopplæring	4,2	4,5	0,3
Statlige kompetansemidler - overført fra 2017	1,0	1,0	0,0
Statlige kompetansemidler - nye midler i 2018		0,9	0,9
Midler til svømmeopplæring - overført fra 2017	0,1	0,1	0,0
Midler til svømmeopplæring - nye midler i 2018		1,6	1,6
Gratis barnehage til barn som har lav deltakelse - overført fra 2017	3,5	3,5	0,0
Gratis barnehage til barn som har lav deltakelse - nye midler i 2018		4,6	4,6
Realfag i skole/barnehage	1,4	1,4	0,0
Integreringstilskudd	0,0	0,7	0,7
Tilretteleggingstilskudd NAV	0,0	0,6	0,6
Barnevern			
Tilskudd stillinger fra fylkesmannen	6,2	6,2	0,0
Refusjon fosterhjem	6,5	5,7	0,8
Særskilt tilskudd EM avd ungdom	0,6	0,6	-
Øremerkede midler EM særskilte behov	0,0	0,0	-
Helsetjenester barn og unge			
Ressursteam psykologer	0,8	0,7	0,1
Ungdomskontrakt	1,3	1,4	0,1
Helsesøster VGS	2,1	2,1	-
Fastlønnstilskudd fysio	2,4	2,4	-
Svangerskapsrefusjon HELFO	1,2	1,2	-
Diverse tilskudd fra Staten (ubrukt fra 2017)	3,1	3,1	-
Diverse tilskudd fra Staten (nye i 2018)	0,0	6,6	6,6
Strategier for seksuell helse	0,2	0,2	-
Refusjon ressurskrevende brukere kjøp av plasser	7,6	7,9	0,4
Sum Oppvekst Barnehage	42,3	57,1	14,8

DRIFT *) Beløp i mill. kr.	Budsjett 2018	Prognose årsregnskap	Prognose årsavvik **)
Refusjon ressurskrevende brukere, PLO	114,4	142,4	28,0
Kompetansetilskudd	0,0	-3,2	-3,2
Tilskudd til dagaktivitetstilbud	0,0	-9,1	-9,1
Sum Pleie og omsorg	114,4	130,1	15,7
Tilskudd fra Fylkesmannen	2,6	2,2	-0,4
Refusjon fastlønnstilskudd	2,6	2,6	0,0
Helfo refusjoner	14,0	13,0	-1,0
Fastlønnstilskudd Fysio	7,9	7,9	0,0
Diverse tilskudd fra Staten	2,0	4,4	2,4
Refusjon fra NAV	4,5	5,0	0,5
Tilskudd fra fylkeskommuner	0,4	0,0	-0,4
Tilskudd fra kommuner	19,0	18,0	-1,0
Norsktilskudd Imdi	34,1	30,7	-3,4
Særskilt tilskudd EM	55,0	49,4	-5,6
Refusjon ressurskrevende brukere	36,2	34,4	-1,8
Ekstratilskudd flyktninger	7,3	9,7	2,5
Alternativ mottaksplass flyktninger	0,0	0,2	0,2
Eldre tilskudd Flyktninger	0,0	0,3	0,3
Tilskudd fra NAV	1,2	0,5	-0,7
Sum Helse og sosial	186,7	178,3	-8,4
Kunst og kultur	1,1	1,1	0,0
Ila Fængselsbibliotek	1,0	1,0	0,0
Frivilligsentraler	0,7	0,7	0,0
Vannforvaltningsdirektivet	1,2	1,2	0,0
Mulighetsstudie Høvik	0,3	0,3	0,0
Sum Plan, miljø og kultur	4,3	4,3	0,0
Sum totalt	412,2	456,9	44,7

*) Oversikten viser inntekter per kommunalsjefsområde på tvers av programområder

***) Positivt fortegn angir merinntekter. Negativt fortegn angir mindreinntekter.

3.4. Hovedoversikt investeringer

Mill. kr	Budsjett ØMI 2018	Revidert budsjett 2018	Endring ØMII 2018	Kommentarer
Brutto investeringsutgifter	2 206,6	2 066,2	-140,4	Redusert
Salgsinntekter	-35,0	-35,0	0,0	Uendret
Tilskudd/refusjoner	-103,4	-191,4	-88,0	Økt
Netto investeringsutgifter	2 068,2	1 839,8	-228,4	Redusert
<i>Netto investeringsrammer</i>				
DigIT, Administrasjon og Eiendomsforvaltning	199,8	201,0	1,2	Økt
Barn og unge	463,7	443,1	-20,6	Redusert
Bistand og omsorg	548,2	492,3	-55,9	Redusert
Miljø, idrett og kultur	610,3	596,7	-13,6	Redusert
Fornebu	106,2	-33,0	-139,2	Redusert
Oppgradering og formuesbevaring	140,0	140,0	0,0	Uendret
Renteutgifter	0,0	0,0	0,0	Uendret
Kjøp av aksjer og andeler	4,0	4,0	0,0	Uendret
Avdragsutgifter	70,0	70,0	0,0	Uendret
Utlån	200,0	200,0	0,0	Uendret
Finansieringsbehov	2 342,2	2 113,8	-228,4	
Bruk av lån eks. formidlingslån	-1 183,7	-1 090,7	93,0	Redusert
Bruk av lån, formidlingslån	-155,2	-155,2	0,0	Uendret
Mottatte avdrag på utlån	-70,0	-70,0	0,0	Uendret
Salg av aksjer og andeler		0,0	0,0	Uendret
Renteinntekter		0,0	0,0	Uendret
Avsetning til bundne investeringsfond		0,0	0,0	Uendret
Avsetning til ubundne investeringsfond		90,0	90,0	Økt
Bruk av ubundne investeringsfond	-37,0	0,0	37,0	Redusert
Bruk av disponible investeringsfond	-21,2	-21,0	0,2	Redusert
Bruk av disponible investeringsfond - Forvaltningsfondet	-40,0	-40,0	0,0	Uendret
Bruk av bundne investeringsfond	-44,8	-45,1	-0,3	Økt
MVA-kompensasjon	-345,9	-328,5	17,4	Redusert
Fra driftsbudsjettet	-444,3	-453,2	-8,9	Økt
Sum finansiering	-2 342,2	-2 113,8	228,4	

3.5. Prosjektoversikt investeringer

Prosjekter	Fase	Total-ramme	År 2018 ØMI	År 2018 ØMII	År 2018 endring	Kommentarer
Barn og unge, Brutto			444,7	426,8	-17,8	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Barn og unge, Netto			444,7	426,8	-17,8	
Grunnskole, brutto			376,2	360,9	-15,3	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Grunnskole, netto			376,2	360,9	-15,3	
O 9272 Eiksmarka barneskole	F1	80,0	3,5	3,5	0	
O 8221 Bekkestua ungdomsskole - 10 parallell	F2	240,0	5,0	5,0	0	
O 8229 Emma Hjorth barneskole	F2	165,0	7,0	7,0	0	
O 8296 Hosletoppen - rehabilitering	F2	30,0	5,0	9,9	4,9	Periodisering
O 8208 Levre barneskole, ny 4 parallell	F3	419,3	100,0	100,0	0	
O 8231 Anna Krefthing barneskole	F3	16,0	11,0	11,0	0	
O 8233 Taleanlegg barneskoler	F3	14,0	13,8	13,8	0	
O 9285 Bekkestua barneskole, ny 4 parallell	F3	350,0	180,0	165,0	-15,0	Mindrebehov
O 9287 Stabekk skole - utvidelse til 3 parallell	F4	170,0	9,9	6,9	-3,0	Mindrebehov
O 9289 Ramstad ungdomsskole - utvidelse til 8 parallell	F4	116,5	11,3	7,0	-4,3	Mindrebehov
O 8224 Skole, reklamasjonsavsetning	S		0,0	2,0	2,0	Omdisponering midler
O 9201 Skole - miljøtiltak og bygningsmessige tilpasninger til endret bruk	S		3,7	3,7	0	
O 9277 Skole, Oppgradering uteanlegg	S		6,0	6,0	0	
O 9278 Skole, Mulighetsstudie og konseptvurdering for skolebygg	S		4,0	4,0	0	
O 9283 Midlertidige tiltak for å dekke kapasitetsbehov (3 kl pr år)	S		16,0	16,0	0	
Barnehager, brutto			68,2	65,7	-2,5	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Barnehager, netto			68,2	65,7	-2,5	
O 8209 Jarenga barnehage - 160 pl	F2	94,0	12,5	10,0	-2,5	Periodisering
O 8200 Barnehage - oppgradering, utvidelser, endret bruk av dagens barnehager	S		2,5	2,5	0	
O 8201 Barnehage - Mulighetsstudier, foranalyser og konseptvurderinger	S		1,5	1,5	0	
O 8225 Barnehager, tomter	S		46,5	46,5	0	
O 8261 Barnehage, reklamasjonsavsetning	S		0,2	0,2	0	
O 9274 Barnehager - Oppgradering lekeapparat	S		5,0	5,0	0	
Barnevern, brutto			0,3	0,3	0	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Barnevern, netto			0,3	0,3	0	
O 8226 Enslige mindreårige, Bofellesskap og hybler	S		0,3	0,3	0	
Bistand og omsorg, Brutto			332,0	310,2	-21,8	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Bistand og omsorg, Netto			332,0	310,2	-21,8	
Pleie og omsorg, brutto			326,1	304,3	-21,8	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Pleie og omsorg, netto			326,1	304,3	-21,8	
O 9344 Haugtun, barne- og avlastningsboliger	F0	1,5	0,5		-0,5	Periodisering
O 8378 Asker og Bærum krisesenter	F1	10,0	0,5	0,5	0	
O 9338 OPPGRADERING DAGSENTER-REGA.	F3		0,4	0,4	0	
O 8278 Rudsdalen 3 - KAD-plasser	F3	30,0	27,1	27,1	0	
O 8306 Pasientvarsling	F3	48,0	17,0	17,0	0	
O 9331 Lindelia bo- og behandlingssenter	F3	475,0	120,0	120,0	0	
O 9369 Nødstrømsaggregat ved bo- og behandlingssenter og bolig med service	F3	27,0	8,4	8,4	0	
O 9383 Carpe Diem - demenslandsby	F3	735,5	110,0	90,0	-20,0	Periodisering
O 9308 Høvik avlastningssenter, utvidelse/ombygging	F4	4,4	0,2	0,2	0	
O 9381 Løkkeåsveien 2	F4	0,7	0,1	0,1	0	
O 9300 PLO, inventar og utstyr	S		4,0	4,0	0	
O 9370 TRYGG HJEMME.	S		0,7	0,4	0	Periodisering

Prosjekter	Fase	Total- ramme	År 2018	År 2018	År 2018	Kommentarer
			ØMI	ØMII	endring	
O 8262 Pleie- og omsorg (institusjon) - reklamasjonsavsetning	S		0,9	0,9	0	
O 9366 Mulighetsstudie/Foranalyse BBS/BMS/PU	S		1,6	1,6	0	
O 9372 Pleie og omsorgsbygg - oppgradering, utvidelser, endret bruk av dagens an	S		33,8	33,8	0	
O 9373 Etablering treningsrom dagsenter og bolig med service	S		1,0	0,0	-1,0	Mindrebehov
Kommunehelse, brutto			5,9	5,9	0	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Kommunehelse, netto			5,9	5,9	0	
O 8310 Samlokaliseringer helse og sosial	F3	5,6	5,6	5,6	0	
O 9375 Bjørnegård - oppgradering	F4	4,7	0,3	0,3	0	
Omsorgs- og velferdsboliger, Brutto			264,1	233,0	-31,1	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Omsorgs- og velferdsboliger, Netto			198,8	172,6	-26,1	
Omsorgs- og velferdsboliger felles, brutto			15,6	15,6	0	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Omsorgs- og velferdsboliger felles, netto			15,6	15,6	0	
O 8303 Verdivarende tiltak kommunale boliger	S	9,5	11,8	11,8	0	
O 8304 Tomter kommunale boliger	S		3,8	3,8	0	
Omsorgsbolig utviklingshemmede, brutto			65,4	68,8	3,5	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Omsorgsbolig utviklingshemmede, netto			65,4	68,8	3,5	
O 8287 Busoppveien boliger (ny stjernebolig)	F1	56,0	1,0	1,0	0	
O 8274 Gabbroveien, 12 leiligheter	F2	40,0	7,0	7,0	0	
O 8275 Tokesvei - utvidelse, 8 pl.	F2	40,0	5,0	1,5	-3,5	Periodisering
O 8276 Elgfaret 12 pl.	F2	60,0	1,9	1,9	0	
O 9517 Meglergården	F2	68,0	7,2	7,2	0	
O 8236 Boliganlegg Elias Smiths vei	F3	80,0		8,0	8,0	Fremskyndet midler fra 2020
O 8237 Saubakken 19 - omsorgsboliger utviklingshemmede	F3	30,6	21,0	25,0	4,0	Periodisering
O 8239 Brynsveien 153, 12 boliger	F3	66,5	10,0	10,0	0	
O 8265 Omsorgsboliger mennesker med utviklingshemming - reklamasjonsavsetning	S		0,5	0,5	0	
O 8281 Kjøp av leiligheter/baser - for mennesker med utviklingshemming	S		6,8	6,8	0	
O 9371 Samlokaliserte boliger, Baser hjemmehaserte tjenester	S		5,0		-5,0	Periodisering
Omsorgsboliger eldre, brutto			10,3	4,8	-5,5	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Omsorgsboliger eldre, netto			10,3	4,8	-5,5	
O 8336 Dønskiveien 28-38 omsorgsboliger for eldre (100 pl)	F1	410,0	1,0	0,5	-0,5	Periodisering
O 8264 Omsorgsboliger eldre - reklamasjonsavsetning	S		0,3	0,3	0	
O 9378 Pleie og omsorg - tilpasning/endring av eksisterende bygningsmasse, omsor	S		9,0	4,0	-5,0	Periodisering
Velferdsboliger, brutto			172,8	143,7	-29,1	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Velferdsboliger, netto			107,4	83,4	-24,1	
O 8351 Tanumveien 35 – velferdsbolig 4-mannsbolig	F2	12,0	2,0	2,0	0	
O 8249 Velferdsboliger - Solbergveien 7 - tilskudd Husbanken	F3		-17,4	-17,4	0	
O 8249 Velferdsboliger - Solbergveien 7	F3	95,0	4,4	4,5	0	
O 8375 4B Vanningsveien 14	F3	12,5	8,0	8,0	0	
O 8241 Lindelia 41 - omsorgsboliger psykiatri	F3	62,5	22,0	22,0	0	
O 8377 Rudsdalen 3, 3. etg. - verdibevarende	F3	9,5	9,5	9,5	0	
O 9306 Boliger psykiatri.	F4	6,0	4,5	5,4	0,9	Periodisering, fremskynde beløp
O 8247 Velferdsboliger - kjøp av enkeltstående boliger - tilskudd Husbanken	S		-10,0	-8,0	2,0	Tilskudd henger sammen med kjøp boliger
O 8247 Velferdsboliger - kjøp av enkeltstående boliger	S		71,0	56,0	-15,0	Mindrebehov
O 8266 Velferdsboliger - reklamasjonsavsetning	S		0,7	0,7	0	

Prosjekter	Fase	Total-	År 2018	År 2018	År 2018	Kommentarer
		ramme	ØMI	ØMII	endring	
O 8301 Velferdsboliger, Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere - salgsinntekt	S		-30,0	-30,0	0	
O 8301 Velferdsboliger, Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere - tilskudd Husbanken	S		-8,0	-5,0	3,0	Tilskudd henger sammen med kjøp boliger
O 8301 Velferdsboliger, Anskaffe nye boliger etter salg til kommunale leietakere	S		45,0	30,0	-15,0	Mindrebehov
O 9551 Flyktningeboliger.	S	9,8	5,7	5,7	0	
O 8267 Psykiatriboliger - reklamasjonsavsetning	S		0,1	0,1	0	
Miljø, idrett og kultur, Brutto			450,7	456,5	5,9	
<i>Salgsinntekter</i>			0,0	0,0	0	
<i>Tilskudd/refusjoner</i>			-5,0	-8,0	-3,0	Merinntekt
Miljø, idrett og kultur, Netto			445,7	448,5	2,9	
Kultur og fritid, brutto			117,4	119,0	1,6	
<i>Salgsinntekter</i>					0	
<i>Tilskudd/refusjoner</i>			-2,0	-5,0	-3,0	
Kultur og fritid, netto			115,4	114,0	-1,4	
O 8513 Nadderud stadion	F1	289,0	5,0	5,0	0	
O 8525 Svømmeanlegg - Rud	F2	285,0	5,0	5,0	0	
O 8253 Skytterbane	F2		1,0	0,0	-1,0	Omfordeling midler
O 8571 Friidrett - Rud	F2	99,0	5,0	5,0	0	
O 8516 Bærumungdommens motorsenter	F3	1,5	1,5	1,5	0	
O 8374 Sandvika bibliotek (Malmskriverveien 18)	F3	24,0	23,8	23,8	0	
O 8515 Bibliotek Rykkinn, oppgradering	F3	3,2	3,1	3,1	0	
O 8556 Fransekleiv utfartsparkering	F3	5,6	4,0	5,6	1,6	Merbehov
O 8308 Eikeli vgs kunstgress og parkering Jar st.	F3	5,0	5,0	2,0	-3,0	Periodisering
O 8309 Miljøprosjekt - kunstgressbaner	F3	9,0	1,0	1,0	0	
O 9546 Lille Scene oppgradering	F3	5,0	4,5	4,5	0	
O 8272 Sandvika bibliotek, flytte til Malmskriverveien 18	F4	7,1	6,5	6,5	0	
O 8501 Bibliotek, oppgradering	F4	1,0	0,1	0,1	0	
O 8512 Bibliotek - utvikling	S		1,9	1,9	0	
O 8263 Kultur og fritid - reklamasjonsavsetning	S		0,7	0,7	0	
O 9529 Idrett - Nadderud stadion- nødvendige forbedringer	S		5,8	5,8	0	
O 8537 Prosjekter, anleggsplan, fysisk aktivitet - tilskudd	S		-2,0	-5,0	-3,0	Mer inntekt (økt tilskudd)
O 8537 Prosjekter, anleggsplan, fysisk aktivitet	S		22,2	26,2	4,0	Omfordeling fra O 8253 Skyttebane og økt kostnad tilsvarende økt tilskudd
O 9510 Idrettsanlegg - alternative energikilder	S		4,6	4,6	0	
O 9594 Kulturanleggsplanen	S		6,0	6,0	0	
O 9561 Sandvika teater.	S	4,5	2,1	2,1	0	
O 9567 Bærum Kulturhus (alle scener)verdibevaring.	S		5,0	5,0	0	
O 9593 Verneverdige bygg - PO 52.	S		3,6	3,6	0	
Kirke og andre religiøse formål, brutto			31,4	31,4	0	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Kirke og andre religiøse formål, netto			31,4	31,4	0	
O 8307 Orgel	F0		1,5	1,5	0	
O 8271 Høvik kirke	F3	3,5	3,3	3,3	0	
O 8273 Lommedalen kirke, vedlikeh. og oppgrad.	F3	18,5	17,9	17,9	0	
O 8379 Haslum krematorium - hyller til kistelagring på kjølerom	F3	0,3	0,3	0,3	0	
O 9537 Orgel, kirke	F3		3,5	3,5	0	
O 9541 Orgel, krematorium	F3	1,2	0,4	0,4	0	
O 9592 Kirke - Tanum menighet, nytt kirkesenter	F4	33,6	2,5	2,5	0	
O 8518 Gravplasser - rehabilitering	S		2,0	2,0	0	
Fysisk planlegging, natur, nærmiljø, brutto			224,2	225,2	1,0	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Fysisk planlegging, natur, nærmiljø, netto			224,2	225,2	1,0	
O 8371 Rudområdet - oppgradering av arealer og bygg teknisket tjenester - helhet	F1	2,0	1,0	1,0	0	
O 8519 Gjønnesparken - etablering	F2	10,0	4,9	1,5	-3,4	Periodisering
O 8269 LED-belysning Kalvøybroa	F3	2,0	2,0	2,0	0	

Prosjekter	Fase	Total-	År 2018	År 2018	År 2018	Kommentarer
		ramme	ØMI	ØMII	endring	
O 8557 Sandvika byutvikling - Elvepromenaden	F3	160,0	88,8	88,8	0	Omfordeling midler
O 8558 Sandvika byutvikling, Kadettangen/Sandvika fjordpark	F3	75,0	62,2	62,2	0	
O 9590 Brambanikvartalet	F3	8,3	2,1	2,1	0	
O 8358 Sjøholmen, videreutvikling av uteområde	F3	2,0	2,0	2,0	0	
O 8502 Åpning av Dælibekken	F3	28,0	27,0	27,0	0	
O 8363 Masseforvaltning/ressursbank	S		1,0	1,0	0	
O 8382 Utbyggingsavtaler - Bekkestua	S	25,0		5,0	5,0	NY*
O 9115 By- og stedsutvikling.	S		11,0	11,0	0	
O 9132 Sandvika byutvikling.	S		10,0	10,0	0	
O 9577 Oppgradering lekeplasser	S		0,8	0,8	0	
O 9525 Innløsning av friområder	S		3,0	3,0	0	
O 9536 Turveier.	S		0,0	1,2	1,2	Merbehov
O 8299 Vannforvaltningsdirektivet	S		4,7	4,7	0	
O 9542 Rehabilitering vassdrag	S		3,2	1,6	-1,6	Mindrebehov/omdisponering
O 9597 Badeplasser og lekeplasser - oppgradering	S		0,4	0,2	-0,2	
Brann og ulykkesvern, brutto			0,1	0,1	0	
<i>Salgsinntekter</i>					0	
<i>Tilskudd/refusjoner</i>					0	
Brann og ulykkesvern, netto			0,1	0,1	0	
O 8570 Brannstasjon Griniveien	F1	103,0	0,1	0,1	0	
Samferdsel, brutto			57,4	58,7	1,3	
<i>Salgsinntekter</i>					0	
<i>Tilskudd/refusjoner</i>			-3,0	-3,0	0	
Samferdsel, netto			54,4	55,7	1,3	
O 8388 Rigmorbrygga - mudring	F1	0,8		0,8	0,8	NY*
O 8364 Brannalarmssystem, Brodkorpsgate	F2	1,0	1,0	1,0	0	
O 8528 Åsterud bro	F2	8,0	3,0	1,1	-1,9	Periodisering
O 8529 Nesveien bro	F2	14,0	1,0	1,0	0	
O 8380 Bysykkel Sandvika	F2	6,0	0,5	0,5	0	
O 8524 Sandsiloer - samferdsel	F2	8,5	5,2	0,0	-5,2	Periodisering
O 8553 Slepndrenna, oppmerking	F3	0,5	0,4	0,4	0	
O 8295 Ladepunkter off parkering og kommunale tj steder	F3	10,0	5,0	0,0	-5,0	Periodisering
O 8530 Gatevarme Vestfj.gt./Kinoveien	F3	5,0	0,8	0,3	-0,5	Periodisering
O 8532 Samferdsel - Rådmann Halmrasts vei	F3	4,0	0,6	0,6	0	
O 8505 Samferdsel - Tennskap og nye målere til veilysanlegg	F3	60,6	4,0	32,5	28,5	Fremskyndet midler
O 9578 Samferdsel - energieffektivisering veily	F3	24,7	2,5	2,5	0	
O 8506 Gatevarme - overvåkingsanlegg	F3	2,4	0,4	0,4	0	
O 9506 Samferdsel - Investering parkeringsanlegg	S		3,9	1,9	-2,0	Periodisering
O 9502 Opprustning/rehab av bruer	S		0,8	0,8	0	
O 9503 Samferdsel - Grunnerverv	S		0,8	0,4	0	Periodisering
O 9559 Veiforsterking - veivedlikehold	S		3,6	3,6	0	
O 8523 Handlingsplan sykkel	S		18,3	5,3	-13,0	Periodisering
O 9504 Trafikksikkerhetsprogram - tilskudd	S		-3,0	-3,0	0	
O 9504 Trafikksikkerhetsprogram	S		5,0	5,0	0	
O 9569 Universell utforming.	S		0,7	0,7	0	
Transport, brutto			20,2	22,2	2,0	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Transport, netto			20,2	22,2	2,0	
O 6300 Transport - Biler og maskiner	S		19,6	19,6	0	
O 6800 Transport - Økt antall biler innen Bistand og omsorg	S		0,6	0,6	0	
O 8389 Biler til DIGIT	S			2,0	2,0	NY*

Prosjekter	Fase	Total- ramme	År 2018			Kommentarer
			ØMI	ØMII	endring	
Vann, avløp og renovasjon, Brutto			164,1	146,1	-18,0	
<i>Salgsinntekter</i>			0,0	0,0	0	
<i>Tilskudd/refusjoner</i>			0,0	0,0	0	
Vann, avløp og renovasjon, Netto			164,1	146,1	-18,0	
Vann- og avløp, brutto			147,0	129,5	-17,5	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Vann- og avløp, netto			147,0	129,5	-17,5	
O 962700 VA i mindre utbygningssavtaler, Distribusjonsett	F0	75,0	2,5	2,5	0	
O 962700 VA i mindre utbygningssavtaler, Avløpsnett	F0	75,0	2,5	2,5	0	
O 9622 Vann, Ringforbindelse Skui	F1	50,0	5,0	2,5	-2,5	Periodisering
O 9601 Vann - Avløp - rehabilitering, fornying, forsterking	S		2,0	2,0	0	
O 960700 Vannledning- rehabilitering, fornying, forsterking	S		60,0	45,0	-15,0	Mindrebehov
O 960700 Avløp - rehabilitering, fornying, forsterking	S		75,0	64,0	-11,0	Omdisponering midler
O 9630 Separering og forsterking av avløpsnett	S			10,0	10,0	Omdisponering midler
O 9631 Pumpestasjoner avløpsnett	S			1,0	1,0	Omdisponering midler
Renovasjon, brutto			17,1	16,6	-0,5	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Renovasjon, netto			17,1	16,6	-0,5	
O 9621 Renovasjon, Isi omlastestasjon	F2	6,0	1,0	1,0	0	
O 9616 Ny renovasjonsordning.	F3	41,2	0,5	0,5	0	
O 9612 Renovasjon - Vakumanlegg Fornebu	F3	88,0	1,0	0,5	-0,5	Periodisering
O 9614 Renovasjon - Isi gjennvinningsstasjon	F3	150,0	5,0	5,0	0	
O 9618 Renovasjon, Sigevannsanlegg	F3	20,0	3,0	3,0	0	
O 9608 Renovasjon - diverse prosj..	S		6,6	6,6	0	
Fornebu, Brutto			169,2	120,0	-49,2	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>			-63,0	-153,0	-90,0	
Fornebu, Netto			106,2	-33,0	-139,2	
O 9821 Fornebu sermonibyg	F0	113,3	0,5		-0,5	Periodisering
O 9819 Fornebu - Bandybane	F2	20,7	0,7	0,7	0	
O 9820 Fornebu Oksenøya senter - Barnehage	F2	1 340,5	2,7	2,7	0	
O 9820 Fornebu Oksenøya senter - Barneskole	F2		5,9	5,9	0	
O 9820 Fornebu Oksenøya senter - BBS	F2		8,7	8,7	0	
O 9820 Fornebu Oksenøya senter - Parkeringskjeller	F2		1,8	1,8	0	
O 9820 Fornebu Oksenøya senter - Flerbrukshall	F2		1,9	1,9	0	
O 9820 Fornebu Oksenøya senter - Fotballbane	F2		0,2	0,2	0	
O 9820 Fornebu Oksenøya senter - Nærmiljøanlegg	F2		0,5	0,5	0	
O 9831 Fornebu ny gravplass (Lilløya)	F2	97,8	35,3	25,0	-10,3	Periodisering
O 9834 Hundeparken på Forenbu	F3	1,0	0,2	0,2	0	
O 9812 Fornebu - Forneburingen barnehage	F4	65,4	8,0	6,6	-1,4	Mindrebehov
O 9830 Fornebu/Nansenparken barnehage	F4	145,6	45,0	45,0	0	
O 9808 Fremskyndingsbidrag - tilskudd	S		-63,0	-63,0	0	
O 9813 Sosial boligprofil - fbu.	S		37,0		-37,0	Mindrebehov
O 9813 Sosial boligprofil - fbu. - tilskudd	S			-90,0	-90,0	Økt inntekt
O 9815 Fornebu - Utvikling av sosial infrastruktur	S		1,5	1,5	0	
O 9818 Fornebu - Midlertidig kapasitet	S		18,0	18,0	0	
O 9825 Fornebu, reklamasjonsavsetning	S		1,3	1,3	0	
Formuesbevaring, Brutto			140,0	140,0	0	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Formuesbevaring, Netto			140,0	140,0	0	
O 8311 Kulturhistoriske bygninger, formuesbevaring	S		15,0	15,0	0	
O 9107 Formuesbevaring, bygningsmassen.	S		96,0	96,0	0	
O 9142 Miljøprofil - eiendom.	S		29,0	29,0	0	

Prosjekter	Fase	Total-	År 2018	År 2018	År 2018	Kommentarer
		ramme	ØMI	ØMII	endring	
IT-prosjekter - samlet, Brutto			175,0	166,6	-8,4	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
IT-prosjekter - samlet, Netto			175,0	166,6	-8,4	
O 8294 Økonomi – inngående og utgående faktura	F1	4,8	4,8	4,8	0	
O 9325 Profil - nytt IT-system pleie- og omsorg	F4			2,2	2,2	Omdisponering midler
O 8279 Fremtidig Digital Infrastruktur	S		21,2	21,5	0	Omdisponering midler
O 9145 Forvaltningsplan - infrastruktur	S		30,0	30,0	0	
O 9336 Velferdsteknologi	S		12,0	8,4	-3,6	Mindrebehov
O 8270 Digitaliseringsutstyr, øvrige tjenesteområder	S			1,3	1,3	NY* (omdisponering innenfor DigIT)
O 8312 DigIT - Foranalyse	S		3,0	3,0	0	
O 8314 Digital barnehage	S			1,0	1,0	NY* (omdisponering innenfor DigIT)
O 9134 Videreutvikling økonomisystem	S		6,0	1,6	-4,4	Periodisering
O 9151 Digital dialog og samhandling	S		24,0	23,0	-1,0	Mindrebehov
O 9167 Velferdsteknologi - infrastruktur	S		6,0	5,0	-1,0	Mindrebehov
O 9168 Forvaltningsplan - fagsystemer	S		25,0	22,0	-3,0	Mindrebehov/Omdisponering
O 9169 Barnehager, trådløst nettverk - infrastruktur for digitaliseringsutstyr	S		4,0	3,0	-1,0	Omdisponering midler
O 9170 Ny IT-strategi – Digitale elementer i tjenesteproduksjon	S		24,0	27,9	3,9	Omdisponering midler
O 9247 Skole IT - infrastruktur	S		15,0	12,0	-3,0	Omdisponering midler
Organisasjon, styring og utvikling , Brutto			66,8	66,8	0	
<i>Salgsinntekter</i>			-5,0	-5,0	0	
<i>Tilskudd/refusjoner</i>			0,0	0,0	0	
Organisasjon, styring og utvikling , Netto			61,8	61,8	0	
Administrasjonen, brutto			1,1	1,1	0	
<i>Salgsinntekter</i>						
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Administrasjonen, netto			1,1	1,1	0	
O 9158 Adgangkort for ansatte	F1	1,0	0,9	0,9	0	
O 9148 Kunnskapssenteret	F4		0,3	0,3	0	
Eiendom, brutto			65,7	65,7	0	
<i>Salgsinntekter</i>			-5,0	-5,0	0	
<i>Tilskudd/refusjoner</i>						
Eiendom, netto			60,7	60,7	0	
O 8268 Kommunegården - rehabilitering	F2	76,5	8,7	8,7	0	
O 9166 Kildesortering - nye oppsamlingssystemer for avfall	F2	30,0	3,0	3,0	0	
O 9153 Kontorbygg - optimalisering av kommunens kontorarbeidsplasser	F3	6,0	3,4	3,4	0	
O 8252 Kommunegården, ombygging - kontortilpasninger	F3	7,0	2,1	2,1	0	
O 8235 Rådhuset, ombygging – kontortilpasninger	F4	36,0	11,3	11,3	0	
O 9104 Bolig- og næringseiendom.	S		32,8	32,8	0	
O 9104 Bolig- og næringseiendom. - salgsinntekt	S		-5,0	-5,0	0	
O 9120 Tilfluktsrom.	S		0,3	0,3	0	
O 9141 Universell utforming - eiendom.	S		4,0	4,0	0	
Brutto investeringsutgifter samlet			2 206,6	2 066,2	-140,4	
<i>SALGSINTEKTER (INV.)</i>			-35,0	-35,0	0	
<i>TILSKUDD REFUSJONER (INV.)</i>			-103,4	-191,4	-88,0	
Netto investeringsutgifter samlet			2 068,2	1 839,8	-228,4	